

Tündérvkert Keleti Óvoda Pedagógiai Programja

Készítette: Tündérvkert Keleti Óvoda nevelőtestülete

Nyíregyháza, 2020.

PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓS ELŐLAP

Intézmény OM - azonosítója: 033127	Készítette a nevelőtestület: Intézményvezető Ph
<p align="center">Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások</p>	
Az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján a pedagógiai programot a 50/2020.(I.) határozatszámon a nevelőtestület elfogadta: nevelőtestület nevében	20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) az óvoda szakmai munkaközössége nevében szakmai véleményt nyilvánított szakmai munkaközösség -vezető
20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (8) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el. b) az iskola-egészségügyi szolgálat/ védőnő 128. § (8)- Az intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciós programok elkészítésénél beszerezte a) az óvodapszichológus véleményét. óvodapszichológus	
Az Nkt 26. § (1) bekezdése alapján a pedagógiai programot az óvoda vezetője az 51/2020 (I.) határozatszámon jóváhagyta óvodavezető	
A pedagógiai program módosításának tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak a szülői közösség képviselőjében	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: www.tunderkertkeletiovoda.hu Nyomtatott formában a nevelői szobában.	Érvényes: A kihirdetés napjától 2020.05.31. visszavonásig. Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a 35/2018. határozatszámon jóváhagyott Pedagógiai Program.
Verziószám: 4./2020.	Iktatószám: 50-1/2020-I Készült: 3 eredeti példányban.

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETŐ.....	4
II. HELYZETELEMZÉS	6
III. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA:.....	6
IV. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP.....	8
IV.1. Gyermekkép.....	8
IV.2. Óvodakép.....	9
IV.3. Intézményi jövőkép	10
V. INTÉZMÉNYÜNK NEVELÉSI ALAPELVEI.....	10
VI. A KÖRNYEZETI ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM.....	14
VI.1. Egészségfejlesztési program	14
VI.2. Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás.....	18
VI.3. Környezeti nevelési elveink.....	19
VII. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI.....	20
VII.1. Az egészséges életmód alakítása	20
VII.2. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	23
VII.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	26
VIII. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	28
VIII.1. Személyi feltételek	28
VIII.2. Tárgyi feltételek	28
VIII.3. Az óvodai élet megszervezése.....	29
VIII.5. Dokumentumok rendje	33
IX. A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI - AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	36
X. GYERMEKVÉDELEM	38
XI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	41
XI.1. Játék	41
XI.2. Verselés, mesélés	45
XI.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	48
XI.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	51
XI.5. Mozgás	53
XI.6. A külső világ tevékeny megismerése	56
XI.7. Külső világ tevékeny megismerése- matematikai tapasztalatokkal	59
XI.8. Munka jellegű tevékenységek.....	61
XI.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	64
XII. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	66
XIII. A KIEMELT FIGYELMET, EGYÉNI BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE	66
XIII.1. Potenciális tanulási zavarok megelőzése	67
XIII.2. Sajátos Nevelési Igényű Gyermek	67
XIII.3. Tehetséges gyermekek nevelése.....	69
XIV. SAJÁTOSSÁGOK ÉRVÉNYESÜLÉSE A NEVELÉSI RENDSZERÜNKBEN.....	70
XIV.1. Módszertani kultúra megújítása: a kompetencia alapú óvodai programcsomag felhasználásával.....	70
XIV.2. Komplex Prevenációs Óvodai Program elemeit alkalmazó intézmények helyi nevelési gyakorlata	70
XIV.3. Tevékenységközpontú óvodai nevelést alkalmazó intézmények helyi nevelési gyakorlata.....	74
XV. AZ INTÉZMÉNYEK EGYÉNI SAJÁTOSSÁGAI.....	77
XV.1. Székhelyintézmény	77
XV.2. Kikelet Tagintézmény	79
XV.3. Ligeti Tagintézmény	80
XV.4. Margaréta Tagintézmény.....	81
XV.5. Nefelejcs Tagintézmény	83
XV. 7. Orgonasíp Tagintézmény.....	84
XV.6. Szákszorszép Tagintézmény	85
XV.8. Élet úti Telephely.....	87
XV.9. Koszorú úti Telephely	88

I. BEVEZETŐ

Intézményünk Pedagógiai Programja a Komplex Prevenziós, a Tevékenység Központú Óvodai Program és a Kompetencia Alapú programcsomag elemeinek beépítésével, az intézmények sajátosságainak figyelembe vételével készült. A jelenlegi módosítás az Alapító Okirat változás miatt vált szükségessé. Programunkban megőrizzük az eddigi gyakorlatunk eredményeit és legjobb tapasztalatait.

Nevelőtestületünk minden tagja azonosul az Alapprogramban megfogalmazott alapelvekkel.

Pedagógiai Programunk biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és módszertani szabadságának érvényesülését. Tiszteletben tartja a gyermekek érdekeinek védelmét. A gyermekek harmonikus fejlődése érdekében óvodai nevelésünk a sokszínűsége és a szakmai megújulásra törekszik. Pedagógiai Programunk készítésekor figyelembe vettük a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelésének elveit is.

Intézményünkben két tagóvodánk vett részt az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projektben. A komplex intézményfejlesztése folyamatban tovább erősítettük óvodánk esélyteremtő szerepét és hátránykompenzációs képességét, az intézményi innovációk kidolgozásával a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését.

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 275/2019 (XI. 21.) Kormány rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

Érvényességi rendelkezés

A Tündérvárosi Keleti Óvoda pedagógiai programja 2020-ban készült.

Érvényessége:

Az óvodavezető jóváhagyását követően a kihirdetés napján 2020.05.31.-én lép életbe és visszavonásig érvényes. Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a 35/2018. határozatszámú jóváhagyott Pedagógiai Program.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:-

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

A Pedagógiai Program módosítása:

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet a(z):

- óvodavezető
- nevelő testület bármely tagja
- szakmai munkaközösség
- szülői szervezet
- óvoda fenntartója

A pedagógiai program módosítását az érvényes és hatályos jogszabályok alapján a nevelőtestület fogadta el és az óvoda vezetője hagyta jóvá. A módosított és jóváhagyott pedagógiai programot, 2020.09.01. napjától kell bevezetni.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy – egy példánya a következő személyeknél, intézménynél, illetve további helyeken tekinthető meg:

- óvoda fenntartójánál,
- óvoda irattárában,
- óvoda vezetőjénél,
- óvoda honlapján,
- óvoda csoportjaiban.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatal

1 – 1 példányát a nevelői szobában, ill. az óvodatitkár irodájában helyezzük el, ahol bárki megnézheti az óvoda nyitvatartási idejében. Ezen kívül az óvoda honlapján is megtekinthető: www.tunderkertkeletiovoda.hu

Módosításának indoka lehet

- törvényi jogszabályi változás
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás
- a nevelőtestület munkatervében szereplő évenkénti felülvizsgálat eredménye alapján tett javaslat

A Pedagógiai Program területi hatálya kiterjed

Az óvoda területére, az óvoda által szervezett – a pedagógiai program megvalósításához kapcsolódó – óvodán kívüli programok helyszínére.

A Pedagógiai Program személyi hatálya kiterjed

- az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre, továbbá
- azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az feladatainak megvalósításában

II. HELYZETELEMZÉS

A székhelyintézmény, a tagintézmények és a telephelyek Nyíregyháza város keleti részén helyezkednek el.

A Tündérbert Keleti Óvoda 6 tagóvodával és 2 telephellyel működik.

Intézményeinkben:

- 45 gyermekcsoportban neveljük a gyermekeket
- a férőhelyek száma 1125 fő
- a maximálisan felvehető gyermekek száma 1335 fő

Tündérbert Keleti Óvoda Székhelyintézmény Nyíregyháza, Kert köz 8.

Tel.:42/512-941

Koszorú úti Telephely Kistelekiszőlő, Koszorú u. 10. Tel.:42/512-927

Élet úti Telephely Nyíregyháza-Oros, Élet u. 30. Tel.:42/512-928

Kikelet Tagintézmény Nyíregyháza, Fazekas J. tér. 25 Tel.:42/512-923

Ligeti Tagintézmény Nyíregyháza, Liszt Ferenc u. 32-34. Tel.:42/512-922

Margaréta Tagintézmény Nyíregyháza, Fazekas János tér 14. Tel.: 42/512-925

Nefelejcs Tagintézmény Nyíregyháza-Oros, Deák Ferenc u 2. Tel.: 42/512-924

Orgonasíp Tagintézmény Nyíregyháza, Czuczor Gergely u. 2. Tel.: 42/952-899

Szászsorszép Tagintézmény Nyíregyháza, Pitypang u. 2/A. Tel.: 42/512-926

A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

szakágazat száma: 851020

szakágazat megnevetése: Óvodai nevelés

A köznevelési intézmény fenntartója: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
címe: 4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.

Működési területe: Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén belül a Közgyűlés által meghatározott felvételi körzet.

A köznevelési intézmény alapfeladata: óvodai nevelés, a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

A köznevelési intézmény gazdálkodása: a költségvetési szerv előirányzatai felett rendelkezési jogosultság szempontjából teljes jogkörrel rendelkezik.

Az intézmény gazdálkodásával kapcsolatos feladatokat az Eszterlanc Északi Óvoda Gondnoksága látja el.

A székhelyintézményt és a hozzá tartozó tagintézményeket sajátos egyéni arculat jellemzi. Alapelveink, nevelési filozófiánk azonos.

III. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA:

- Gyermekközpontú, szeretetteljes, családias óvodai légkör kialakítása.
- A gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztése, szocializációja, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség, az életkornak és egyéni képességeknek megfelelő sokoldalú fejlődés biztosítása.
- A gyermeki aktivitás motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése a kreativitás előtérbe helyezésével.

- Ideális egyensúly kialakítása a nevelés tartalmában, szervezeti kereteiben, az eszközök, módszerek alkalmazásában, a gyermekek optimális terhelésében.
- Az óvodai nevelési feltételek sajátos megszervezésével az esetleges iskolai potenciális tanulási zavarok megelőzése.
- Az önazonosság ápolásával, erősítésével, az integrációval a nemzetiségekhez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzése és biztosítása

Intézményeinkben az eredményes nevelőmunka feltételei adottak. Az óvodapedagógusok gyermekszeretete, igényes munkavégzése nagymértékben hozzájárul az óvodáinkban folyó nevelőmunka eredményeihez. Eredményes munkánk megnyilvánulásait abban is látjuk, hogy a gyermekek örömmel jönnek óvodáinkba. Igyekszünk minden szülő bizalmának megfelelni, a jó partneri kapcsolat érdekében tudatosan fejlesztjük a pedagógiai kommunikációt, amit kölcsönösség és konstruktivitás jellemez.

Az iskolák visszajelzései megerősítettek bennünket a nevelőmunkánk tudatosságában, a differenciált egyéni bánásmód alkalmazásának eredményességében. A nevelő – oktató munkát segítő dolgozók maximálisan részt vesznek a nevelőmunka feltételeinek megteremtésében. Nyitottak vagyunk a partneri elvárások iránt, de szolgáltatásainkat a szakmaiság és a gyermekek mindenekfelett álló érdeke határozza meg.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek szeretetben, érzelmi biztonságban, nyugodt, derűs légkörben, sokszínű élményben gazdagodva nevelkedjenek.

IV. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

IV.1. Gyermekkép

A nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.

A gyermek fejlődő, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán, és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Mindezen törvényszerűségeket nevelőmunkánk szolgálatába állítva fejlődik a gyermek kreativitása, problémamegoldó képessége, örömmé válik számára a felfedezés, gazdag ismeretanyagot szerezhet, kialakul önálló gondolkodása, az életkornak megfelelő magas szintű neveltsége.

Megfelelő pedagógiai légkörben kialakul az egymás közötti kölcsönös megértés és szeretet, elfogadás, segítőkészség és együttműködés. Harmonikus tevékeny gyermekközösségek alakulnak, ahol a különbözőség felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Egyén a közösségben:

- Célunk, hogy hagyományainkra, tapasztalatinkra és az óvodánk pedagógiai programjára építve - kialakítsuk és fejlesszük gyermekeinkben az örök emberi erkölcsi értékeket:
- az egyén tiszteletét,
- a humánus gondolkodást,
- a közösség iránti felelősségvállalást,
- az empátiát, a toleranciát és
- mindazokat az alapvető képességeket, melyek a békés úton való konfliktusrendezést, a békés egymás mellett élést segítik.
- fejlődjön a gyermekek felelősségérzete önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt.

IV.2. Óvodakép

- A családi nevelés kiegészítőjeként, a gyermekek érdekét szem előtt tartva szeretetteljes, derűs, nyugodt, kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó, bizalom teli légkörben neveljük a gyermekeket harmadik életévtől az iskolába lépésig.
- Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodás korú gyermekek fejlődésének és nevelésének alapvető feltételeit.
Óvó – védő, szociális, nevelő – személyiségfejlesztő funkcióik teljesítése közben a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Támogató tanulási környezet kialakítása a gyermekek tanulási képességeinek optimális fejlődéséhez. A gyermekeink tanulási kompetenciáit egyéni képességeinek megfelelő fejlesztésével megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás igényét és képességét. A szociális érzékenység kialakításával segítjük a különbözőség elfogadását, mely lehetővé teszi, hogy minden gyermek megtalálja helyét a csoportban.
- Óvodai nevelésünk biztosítja a gyermekek személyiségfejlődését, az egyéni készségek, képességek, kibontakoztatását a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vételét (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
- Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket, melyhez folyamatosan megszerzi a megfelelő képzettséget.
- Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról: a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítanunk kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő – családok gyermekei számára is lehetővé tesszük az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek fejlesztéséhez a speciálisan képzett szakemberek közreműködését kérjük.
- Az óvodánk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését.
Ennek érdekében fontosnak tartjuk: a minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, valamint a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését.
- Szeretnénk elérni, hogy a gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják egymás másságát. Azon dolgozunk, hogy e feladat sikerességéhez szükséges feltételeket folyamatosan javítsuk, a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítását követő, célzott és személyre szabott beavatkozások megvalósításával. Céljaink

eléréséhez szükségünk van partnereink támogatására, ezért a helyi köznevelési intézmények hálózatos kapcsolódásának, külső és helyi kapcsolatainak erősítésére törekszünk.

Hisszük, csak közös együttneveléssel tudjuk formálni, alakítani a gyermekeket annak érdekében, hogy biztosan eligazodjanak majd a világban. Munkatársaink széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettsége jelentik a biztosítékot céljaink eléréséhez.

IV.3. Intézményi jövőkép

A jövőt a székhelyintézmény, a tagintézmények és a telephelyek nevelőtestületeivel együttműködve, eddigi eredményeinkre, értékeinkre, hagyományainkra alapozva formáljuk.

Arra törekszünk, hogy a továbbképzéseken és az önképzések által szerzett kompetencia területek megfeleljenek az Alapprogram, a helyi Pedagógiai Program és az Intézményi Önértékelési program elvárásainak, segítsék elő a magas színvonalú szakmai munkavégzést, intézményi működést.

Ahhoz, hogy megfeleljünk a mai kor elvárásainak, a folyamatban lévő és várható társadalmi változásoknak, a korszerűbb, biztonságosabb működéshez állandó fejlesztésekre van szükség.

Az információs kommunikációs eszközöket használó, rugalmas, tanulási utakat biztosító szemléletet előtérbe helyező nevelés-oktatás megvalósítására törekszünk.

A kihívásoknak csakis együtt, erőforrásaink optimális mozgósításával tudunk megfelelni. Intézményünk gyermekközpont, ahol a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük, fejlesztjük és a partnerek elvárásainak megfelelő, innovatív, szakmailag jól megalapozott nevelőtestület, alkalmazotti közösség dolgozik.

V. INTÉZMÉNYÜNK NEVELÉSI ALAPELVEI

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvodának kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepe van.
- A gyermek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása és megerősítése oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas nevelésben.
- A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- Mindenkor és minden helyzetben a gyermek érdekeinek figyelembevétele.
- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, a hozott hátrányok kompenzálására.
- Az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak megfelelően a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk. Ez segíti a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, kompetenciáinak alakítását.

- A rendelkezésre álló tanulási, képességfejlesztési újszerű segédanyagokat, eszközöket, innovatív digitális anyagokat, tudományos eredményeket kritikusán, a céloknak megfelelően alkalmazzuk.
- A nevelés eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása, a tehetséggondozás elősegítése.
- Az óvoda kialakult pedagógiai értékeinek megőrzésére törekvés.
- A gyermekek számára az értékes élményhez és tapasztalatszerzéshez jutás lehetőségeinek biztosítása.
- Ösztönözni a gyermekeket arra, hogy az átélt élmények hatására tevékenykedjenek, fejezzék ki önmagukat.
- A gyermek egész személyiségét komplex módon, játékba integráltan, differenciáltan fejlesztjük figyelembe véve jártasságát, készségeit, képességeit, érdeklődését, egyéni fejlődési ütemét, építve más forrásból szerzett tudására

Az óvodapedagógus feladatai

- Saját pedagógiai gyakorlatát, pedagógiai kommunikációját folyamatosan elemzi és fejleszti, az elméleti ismereteket felhasználja, a tanultakat gyakorlati munkájába beépíti
- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat kulturáltan meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni pedagógusi és intézményi elvárásokhoz.
- Óvodai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi
- Példaadó magatartáskultúra kialakítása, melyben a gyermek megtanulja értékelni környezetét, a természetet, embertársait és önmagát.
- A gyermeki tevékenykedtetés, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamat érdekében tudatosan motiválja, aktivizálja a gyermekeket, építve szükségleteikre, kíváncsiságukra, érdeklődésükre.
- Az elmélyült tevékenységekhez nyugodt légkör és környezet teremtése.
- A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez a megfelelő eszközök és a szabad választás lehetőségének biztosítása.
- A differenciálás alapelveinek érvényesítése, a nevelési-oktatási folyamatok megtervezésében, és megvalósításában.
- Az alkalmazott módszerek, differenciálás tudatos alkalmazása, a gyermekek életkori sajátosságaihoz, fejlettségi szintjéhez mérten.
- Differenciált, egyénre szabott értékelés alkalmazása, mely a gyermek fejlődését nagymértékben elősegíti

- A módszerek és eszközök célszerű, rugalmas, változatos, alkalmazása az adott helyzetnek megfelelően a kompetenciafejlesztés érdekében.
- Alkalmazza a gyermekcsoportoknak, különleges bánásmódot igénylőknek megfelelő, változatos módszereket
- Pedagógiai munkájában olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszik, amely alkalmas az önellenőrzésre, önértékelésre
- Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkör kialakítása, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.
- A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeli, az egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.
- A gyermekekre vonatkozó visszajelzések, értékelések világosak, egyértelműek, a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.
- Buzdítással, dicsérettel, pozitív megerősítéssel a gyermek az ösztönzése.
- A jutalmazás változatos módszereinek alkalmazása-verbális és nonverbális formában
- A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemzi-értékeli, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervét elkészíti, és szükség szerint módosítja.
- A tervezésében a gyermeki tevékenységeket a céloknak megfelelően, logikusan építi fel.
- A terveket a megvalósítás eredményessége függvényében felülvizsgálja, szükség esetén módosítja.
- Az élmények és tevékenységek válogatásával és a nevelés tartalmának meghatározásával, törekednek az igényességre.
- Igényesség jellemezze az óvoda helyiségeinek berendezésében, a tisztaság és a rend fenntartásában.
- Nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében
- Az óvodapedagógusok megismerik, és kritikusan használják a modern információ feldolgozási eszközöket, példát mutatnak az infokommunikációs eszközök óvodában való alkalmazására.

Az óvodapszichológus feladatai:

- A gyermekek, tanulók egyéni vagy csoportos szűrése, vizsgálata, konzultáció, tanácsadás.
- A gyermekekkel, pedagógusokkal és szülőkkel való hatékony együttműködés.
- A gyermekek, személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.

- Egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben.
- Megszervezi azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek,
- Megszervezi a krízistanácsadást a következő váratlan súlyos élethelyzetekben: kortárshaláleset, súlyos kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.
- A kiemelten tehetséges gyermek, tehetséggondozásában a pedagógusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit.

A pedagógiai asszisztens feladatai:

- Az óvodában folyó pedagógiai munka segítése, adminisztrációs, szervező tevékenységek végzésével.
- A Pedagógiai Programban leírtak szerint az óvodapedagógus irányításával közreműködik a gyermekek zavartalan és folyamatos ellátásában, gondozásában. Magatartása gyermekszerető, segítőkész, együttműködő.
- Gyermekekkel kapcsolatos titoktartási kötelezettségének eleget tesz.

A dajka feladatai:

- Az óvodapedagógus irányításával, a csoport szokásainak figyelembe vételével, a munkaköri leírásának megfelelő módon, az egyéb feladatai mellett részt vesz a pedagógiai, szakmai munka előkészítésében és megszervezésében.
- A szakmai kompetencia fejlesztése a pedagógiai program tartalmának megfelelő ismeretekkel.
- Az óvodai környezet rendjének és tisztaságának fenntartása.
- Az óvoda nevelési és egészségügyi előírásainak betartása.
- A gyermeki szükségletek kielégítését példaértékű kommunikációval, viselkedéssel, szerető gondoskodással, hozzáértéssel végzi.
- Gyermekekkel kapcsolatos titoktartási kötelezettségének eleget tesz.
- Munkavégzése pontos, megbízható, együttműködő.
- Magatartására jellemző a gyermekszeretet, a türelem és segítőkészség.

VI. A KÖRNYEZETI ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

VI.1. Egészségfejlesztési program

Cél: A pedagógiai programunk részeként, egészségfejlesztési program keretében, a gyermekeinket személyiségük sokoldalú fejlesztésével, egészséges életmódra való nevelésével, korszerű ismeretek és a környezettudatos szemlélet közvetítésével, versenyképes tudást nyújtva felkészítjük az eredményes további tanulmányokra.

Az óvodai nevelés segítse az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását, az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését. Hosszú távú egészségfejlesztési célkitűzések keretein belül kívánunk hozzájárulni a boldog és kiegyensúlyozott gyermekek jobb életminőségének eléréséhez.

Feladat: A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. E szükségletek kielégítésével biztosítjuk a gyermekek egészséges fejlődését, a legteljesebb egészség potenciáljának elérését, azaz lehetőséget arra, hogy a gyermek a mindennapi élet alternatívái (életviteli helyzetei) közül a legegészségesebbet válassza, az egészséget, választó képességet kifejlessze.

Az óvodai egészségfejlesztési eljárások során az elsődleges (primer) prevenció kompetenciakörében mozgunk. **Az óvodában dolgozók feladata:** a gondunkra bízott gyermekek:

- egészségének fejlesztése,
- szervezetük edzése,
- ellenálló képességük növelése
- stresszhatások feldolgozására való felkészítésük.

Az egészségnevelés fő feladatai, tevékenységi területei:

- testi (szomatikus) egészség védelem
- lelki (pszichés) egészség védelme = pszichohigiéné
- szociális, társadalomegészség védelem.

Az egészségnevelés fő területei szoros kölcsönhatásban vannak egymással, de a nevelés egyéb területire is kihatnak.

Szoros kölcsönhatásban áll: -az értelmi képességek fejlesztésével

-az erkölcsi neveléssel

-az akarat, a kitartás, az önuralom fejlesztésével

-a humanista magatartással

-a gyakorlati életre neveléssel (munkafolyamatok egészséges végzésével).

Óvodánk egészségnevelési, egészségfejlesztési alapelvei:

- nevelésünk szolgálja a primer prevenciót
- támogatjuk az egészséges életmódra nevelést
- feltétel nélkül elfogadjuk a gyermeki személyiség jellemzőit, kerüljük a megkülönböztetést, előítéletet
- nyugodt, biztonságos, félelemmentes légkör kialakítására törekszünk
- tiszteletben tartjuk a gyermek, illetve a szülők jogait, világnézetét.

Az egészséges életmódhoz kapcsolódó helyes szokások kialakítása az óvodában az alábbi területeken a legintenzívebb:

- Mozgásfejlesztés
- Egészséges táplálkozás
- Lelki egészségvédelem: Mentálhigiéné

A tevékenység tartami megvalósítása:

- A gyermeki személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért a gyermeket az óvodában érzelmi biztonságot nyújtó családi, derűs, szeretetteljes légkör veszi körül.
- A gyermeki biztonság kialakulását az óvoda felnőtt közössége segíti
- Empatikus kapcsolat kialakítására törekszünk
- Minden gyermek felé szeretetet, védelmet, megértést nyújtunk

- A gyermekek egyéni problémáinak megoldásában segítséget nyújtunk
- Segítjük a gyermeket abban, hogy elfogadják az eltérő képességű és tulajdonságú társaikat
- A pozitív magatartás, teljesítmény elismerésével segítjük a reális énkép kialakulását
- Társadalmi élet alapvető ismereteinek közvetítése, közös élmények, tapasztalatok útján
- A gyermekek kapcsolatteremtő és megtartó képességeinek fejlesztése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében
- A tevékenységekben az eredményre törekvés, az akadályok leküzdésére nevelés, az akarat fejlesztése
- Felnőttekkel, társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, együttjátás, együttdolgozás képességeinek kialakítása, gyakorlása.
- Személyes példaadással minta a másság elfogadásához

Az óvodai egészségfejlesztés lehetőségei

A mozgásfejlesztés

Programunkban a mozgásfejlesztés az aktív nagymozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Kedvezően befolyásolja az értelmi és a szociális képességek alakulását is.

A mozgás hatása az értelmi képességek fejlődésére:

- A mozgásos játékok, gyakorlatok, téri helyzetek felidézésével fejlődik a gyermekek vizuális memóriája.
- A testrészek, a téri irányok, formák bemozgásával, megismerésével, megnevezésével fejlődik a térészlelésük, gyarapodik szókincsük.
- A megnevezett, látott és elvégzett cselekvések, mozgások elősegítik a különböző észlelési területek integrációját, a keresztcsatornák és a fogalomalkotás fejlődését is.

Hatása a szociális képességek fejlődésére:

- A saját testének és mozgásos képességeinek a megismerése segíti az „éntudat” fejlődését, a „szociális én” erősödését.
- A közös örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolatai kiszélesednek. A társakhoz való alkalmazkodás közben fejlődik önuralmuk, együttműködő és tolerancia képességük. Lehetőségük nyílik különböző viselkedésminták tanulására.
- A mozgásos versengések során átélik a sikert és a kudarcot egyaránt. Így tanulják ezek kezelését, elviselését.

A mozgásfejlesztés fő feladatai:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres mozgással egészséges életvitel kialakítása.
- A mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészségek alakítása.
- A testi képessége, fizikai erőnlét fejlesztése.
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

Kiemelt mozgásfejlesztés területei:

- A szabad játékban, a gyermekek spontán, természetes mozgása közben
- Szervezett keretben a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testnevelésben.
- Tartásjavító és lábboltozat erősítő torna elemeinek beépítése a mindennapi mozgásanyagba

Az egészséges táplálkozás

Különösen odafigyelünk:

- A táplálkozások ritmusára
- Kellő mennyiségű folyadék bevitelére (egyéni változó)
- Az alapos rágásra, amelyre a megfelelő időt biztosítjuk
- Két étkezés között a gyümölcsre
- Az egyéni szükségletekre, érzékenységekre
- Az étkezések nyugodt, derűs légkörére
- Az esztétikus étkezési felszerelések biztosítására
- Az étkezés örömet fokozó, esztétikus terítésre, környezetre, testi ápoltságra, kulturált beszéd szokások alakítására.

Egészségtáplálkozás- egészségnapok

Minden csoport az általa választott napon egészséges táplálékot készít a gyermekek által hozott hozzávalókból

Kiscsoportban: Főleg kóstolgatás, ismerkedés új ízekkel.

Középső csoportban: Salátakészítés

Nagy csoportban: Krémek, kompótok, saláták készítése, befőzés. Kenyérsütés, stb...

Cél:

- Új ízek konyhatechnikai eljárások megismertetése.
- Sokszínű, változatos ételek a napi táplálkozásban

Mentálhigiéné az óvodában

Egészséges életvezetés

Egészséges napirend, életrend

A rendszeresség magába foglalja:

- A szervezet bioritmusának megfelelően az ébrenlét és az alvás szabályozott váltakozását,
- A munka és a pihenés, ezen belül az aktív és a passzív pihenés megfelelő arányát.

Az óvoda heti és napirendjét ennek figyelembe vételével készítettük el. A gyermek tevékenységeiben megfelelően változik a játék, mozgás, pihenés.

Az egészséges életvezetés tartalmazza a szabadidő helyes kihasználását

Cél:

- Olyan biztonságos, szeretetteljes légkör biztosítása az óvodában, melyben biztosítjuk gyermekeink egészséges lelki fejlődését, ahol kibontakoztathatja egyéni képességeit.
- Igyekszünk megóvni gyermekeink idegrendszerét a lelki életükre káros túlzásoktól, megterhelésektől, rossz szokásoktól, devianciáktól.
- Harmonikus társas kapcsolatok és az empátiás kapcsolatok alakítása.
- A gyermekeken keresztül próbálunk hatni a szülők életmódjára, segítésére.
- A gyermek pszichés sérüléseinek megelőzése, a maradék lelki energiák mozgósítása, életmódjának alakítása.
- Alapvető szempontjaink az elfogadás, kivárási, az egyéni sajátosságok és különbségek, az egyéni fejlődési tempó figyelembe vétele.

A hibás viselkedés megelőzése

A hibás viselkedési programok olyan magatartászavarok, amelyek egymás meg nem értéséből, antiszociális viselkedésmódokból fakadnak, és a cselekvőt idegrendszeri feszültségben tartják.

Ezek az emberi megnyilvánulások: gyermeki félelem, harag, agresszió megnyilvánulásai okozzák a legtöbb gondot az óvodában.

A gyerekek sokszor kudarcot élnek át. A sikertelenség támadó magatartást válthat ki, ez torz érzelmekkel jár, amelyet számos negatív tünet kísérhet, pl.: erős szívdobogás, izomgörcs, gyomor- és bélrendszer zavara, reszketés, hányinger, fejfájás.

Feladat: félelemmentes légkör biztosítása, hiszen csak harmonikus emberi kapcsolatok között, szabadon, félelem nélkül, biztonságos körülmények között fejlődhetnek gyermekeink.

Agresszió: Az agresszió olyan támadó vagy védekező viselkedésforma, amelynek célja a másik legyőzése, megszegényítése, másnak kár vagy szenvedés előidézése.

Nyílt támadás: külső durvaság, verekedés, támadás, fájdalomkeltés.

Szimbolikus (burkolt) támadás: nyafogás, duzzogás, durcaság, rosszkedv.

Az agresszió irányulhat:

- Arra a személyre, aki a kudarcot okozta.
- Áttevődhet más személyre is, ha a gyermek a kudarcot okozó személyt (felnőttet, nagyobb társat) nem tudja legyőzni, megtámadni.
- Más állatra, tárgyra, amelyik elviseli a támadást (pl. megveri a babáját, állatot kínoz.)

Az agressziót könnyebb **megelőzni**, mint leszerelni. Ez leginkább a kudarc megelőzésével érhető el. Arra kell törekednünk, az óvodában és a családban, hogy a gyermek élettevékenységeiben **sikerélményhez** jusson.

Az agresszió annál gyakoribb, minél több tiltással, utasítással találja magát szembe a gyermek. A közösségben szükség van szabályokra, de az ésszerűség határain belül.

Stresszelhárítás

Stresszor lehet az óvodában:

- Folyamatosan ható zaj, vibráció, fény
- Sok ülés
- A gyermek mozgáskorlátozottsága.

A stresszhatás feldolgozása az óvodában:

- Feszültség feloldása,
- A gyerek idegrendszerének pihentetése,
- Aktív pihenés,
- Az elfáradás okozta pszichés ártalom megelőzését szolgáló testedzés,
- A túlmozgást feloldó aktív mozgás, fizikai megterhelés.

Az óvoda mentálhigiénés feladatainak végzése összehangolt munkát kíván a szülőktől, óvodapedagógusoktól, az óvoda dolgozóitól.

VI.2. Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Gyermekbalesetnek minősül minden olyan baleset, ami akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll. A gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről történő gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

Célunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

- Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.
- Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése miatt szükség van.
- Megismertetjük gyermekeinkkel a játékok, valamint a tevékenységek során használt eszközök biztonságos használatát. Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik olló, tű, kés, villa

- A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk.
- Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és

tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról. Ez minden óvodai dolgozó kötelessége!

Az óvoda, és az óvodapedagógus feladatai:

- A 20/2012. (VIII.31.) rendelet 168. §a rögzíti, hogy a nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek, tanulók felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira.
- Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejleszteni kell a gyermek, a tanuló biztonságra törekvő viselkedését.
- Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt értesíteni kell.
- Az óvoda alapidokumentumaiban rögzíteni kell az intézményi védő, óvó előírásokat.
- A nevelési-oktatási intézményben bekövetkezett tanuló-és gyermekbaleseteket nyilván kell tartani. A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló-és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni.
- Az óvodának lehetővé kell tenni a szülői szervezet, közösség részvételét a gyermekbalesetek kivizsgálásában.
- Az intézménynek meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére

VI.3. Környezeti nevelési elveink

Rendszerszemléletre nevelés elve

Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

Természet és társadalom harmóniájának elve (Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés)

Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet-ben az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.

Fenntarthatóság elve

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.

Testi-lelki egészség elve

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi-lelki-szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték-tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény.

Társas készségek fejlesztésének elve (tolerancia és segítő életmód)

Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési

képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Alakuljanak ki gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.

Foglalkozásközi integráció elve

Legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

Környezeti és egészségfejlesztési CÉLJAINK

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus munkakörnyezet kialakítása és védelme.
- Környezettudatos magatartásformák kialakítása
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatása.
- Helyes napirend és életrend kialakítása.
- Az étkezési kultúra fejlesztése, az egészséges táplálkozás szorgalmazása.
- A szabadidőhasznos eltöltése.
- Testi-lelki egészségvédelem a gyermekek és dolgozók körében

VII. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelésünk feladata a gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, erkölcsi és az **értékorientált közösségi nevelés**, a szocializáció biztosítása, az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerinti együttműködés a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Tiszteletben tartjuk a szülői jogokat, vallási, világnézeti meggyőződésüket és nemzeti, etnikai hovatartozásukat.

VII.1. Az egészséges életmód alakítása

Cél: Az óvodáskorú gyermek testi-lelki szükségleteinek és mozgásigényének kielégítése.

Feladat:

- A mindennapi testi, lelki edzés lehetőségének kihasználása.
- Sokirányú gondozási tevékenységgel a gyermekek komfortérzetének biztosítása, az egészség megőrzés szokásainak kialakítása.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges, biztonságos környezet létrehozása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A gyermekek életkorának megfelelő óvodai életritmus kialakítása.
- A rendszeres tevékenységek biztosítása által a testi és szellemi fejlődés feltételeinek megteremtése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

- A gyermekek testi, lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetük edzése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátásaA tevékenység tartalmi megvalósítása:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása óvodás korban kiemelt jelentőségű.

Egészséges, biztonságos környezet

Az óvoda udvara

- Az udvar tisztántartása, gondozása
- Balesetmentes, biztonságos környezet kialakítása
- Szabványoknak megfelelő környezetbarát fajták telepítése
- Egészséget megőrző zöld övezet ápolása, füvesítés, virágosítás.

Az óvoda helyiségei

- Barátságos, esztétikus helyiségek (csoportszoba, mosdó, öltöző) kialakítása
- Az óvoda tisztaságának megóvása, szépítése, virágosítása
- Balesetmentes tárgyi feltételek biztosítása
- A lelki egészségvédelem érdekében meghitt játszóterek kialakítása

Testápolás

- A gyermekek tisztaság igényének kialakítása
- A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztántartásához, a WC használatához szükséges szokásrendszer kialakítása, úgy, hogy fokozatosan, önállóan végezhesék ezeket a teendőket.
- Megfelelő feltételek biztosítása
 - Elegendő idő
 - Nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkör
 - Egyénre szabott munkatempó
 - Tisztálkodáshoz szükséges eszközök biztosítása
 - Mintaadás a szokások kialakításához

Étkezés

A táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. Az étkezés változatossága, a kisgyermek igényeihez való alkalmazkodás biztosítja az egészséges táplálkozást.

Feladat:

- **A gyermekek ösztönzése az egészséges ételek, különösen a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztására.**
- **Az egészségtelen étkezés kerülése, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése.**

- Minden gyermek szükségletének megfelelő mennyiségű ételt kapjon, illetve szedjen magának.
- Ételallergiás gyermekek számára megfelelő étel biztosítása.
- A kultúrált étkezés szokásainak kialakítása.
- Az evőeszközök helyes használatának megtanítása.

Öltözködés

A helyes öltözködés szokásainak kialakításához fontos, hogy megismertessük a gyermekeket:

- az időjárásnak megfelelő réteges öltözködéssel,
- az öltözés-vetkőzés helyes sorrendjével,
- a ruhadarabok összehajtásával, a saját jellel ellátott szekrényben való esztétikus elhelyezéssel,
- tudatosítani a cipőváltás szükségességét, a cipők elhelyezését a megfelelő helyre.

A szervezet edzése, betegség megelőzés, egészségmegőrzés szokásainak kialakítása

- A napi tevékenységek során minél több időt töltsenek a szabadban.
- Sokféle mozgáslehetőség biztosítása, mely kedvezően hat a szervezet fejlődésére.
- Nyáron, ősszel, tavasszal napi kocogás, futás lehetőségének biztosítása, téli időszakban szánkózás, csúszkálás.
- A testi edzettség biztosítása a nap, a víz, a levegő együttes hatásával.
- Csont és izomrendszer teherbíró képességének növelése
- A légző és keringési rendszer teljesítőképességének fokozása
- Lábboltozatot fejlesztő és tartásjavító gyakorlat beépítése a mindennapi frissítő tornába és a mozgásos játékokba.

Pihenés

- Nyugodt légkör, megfelelő hangulat, **érzelmi ráhangolódás** biztosítása (**nyugalmat árasztó, relaxációs** mesék , halk zene, **altatódalok éneklés**)
- Egyéni alvásigények, **otthoni szokások, szükségletek** figyelembe vétele
- Szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Testápolás

- A testápolással kapcsolatos munkafolyamatot önállóan, szükség szerint végzi.
- A tisztálkodási eszközöket önállóan használja, majd tisztán, esztétikusan a helyére teszi.
- A mosdó rendbetételében szükség szerint segít.

Öltözködés

- Önállóan öltözködik, vetkőzik.

- A testrészeket biztosan ismeri.
- Felismeri a ruhadarabok elejét, hátulját, szükség esetén a ruháját kifordítja.
- Önállóan ki és begombol, cipőt köt, cipőt vált.
- A ruhadarabokat esztétikusan összehajítja

Étkezés

- Önállóan étkezik
- Képes a kés-villa együttes használatára, ételszedésre merőkanállal
- Önállóan tölt folyadékot
- Összeszedi a tányérokat, evőeszközöket
- Az asztalterítőt önállóan felteríti, leszedésénél összehajítja
- Ízlésesen megteríti
- Képes az ételeket ízekre bontani (erős, édes, sós, savanyú, csípős)
- Ismeri az ételek hétköznapi és hivatalos nevét

VII.2. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége.

A kisgyermek érzelmi lény, s hozzá a külvilágból minden az érzelem közvetítésével jut el. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott szereteteli légkör vegye körül.

Cél:

Olyan derűs, állandó értékrendet tartalmazó, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör kialakítása, amely segíti a gyermek érzelmi biztonságát, hogy az összetartozást belső szükségletként élhesse át, teret engedve önkifejező törekvéseinek.

Arra törekszünk, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék.

Feladat:

- Kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtése az óvodában, amely a gyermekek számára teljes érzelmi biztonságot nyújt.
- Társadalmi élet alapvető ismereteinek közös közvetítése, közös élmények, tapasztalatok útján.
- **A szűkebb és tágabb környezet megismerésével a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés megalapozása.**
- **Az emberi környezetben, természetben megmutatkozó jóra és szépre való rácsodálkozás, mindazok megbecsülésére nevelés.**
- A szociális tanulásban rejlő lehetőségek kihasználása, mely lehetővé teszi a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.
- A gyermekek kapcsolatteremtő és megtartó képességeinek fejlesztése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

- A tevékenységekben az eredményre törekvés, az akadályok leküzdésére nevelés, az akarat fejlesztése.
- Felnőttekkel, társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása.
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, együttjátszás, együttdolgozás képességének kialakítása, gyakorlása.
- Személyes példaadással minta a különbözőség elfogadásához.
- A gyermek szociális érzékenységének fejlesztése, éntudatának formálása, önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek segítése.
- A felnőtt – gyermek kapcsolatban a demokratikus partneri viszony kialakítása.
- A felnőttek modell értékű viselkedésével, kommunikációjával a helyes gyermeki magatartás kialakítása.
- Szükség esetén a jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek közreműködésével a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A gyermeki biztonság kialakulását az óvoda felnőtt közössége segíti.

- Empatikus kapcsolat kialakítására törekszünk.
- Minden gyermek felé szeretetet, védelmet, megértést nyújtunk.
- A gyermeket egyéni problémáinak megoldásában segítjük.
- A különbözőségek elfogadására, és tiszteletére neveljük.
- A pozitív magatartás, teljesítmény elismerésével segítjük a reális énkép kialakulását.
- Az óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek kapcsolatát pozitív attitűd, empátia, érzelmi töltés jellemzi.

Befogadás

- A gyermek megismerése a beiratkozást megelőző játszóházakban kezdődik, ezáltal informálódunk a gyermek szokásairól, érzelmi kapcsolatairól, életének történéseiről, mely segíti majd a befogadást.
- Szülői értekezletet szervezünk, melynek során a várható nehézségeket és azokon való átsegítés módját is feltárjuk. A befogadás idején felmerülő kérdésekre igyekszünk megnyugtató választ adni.
- Lehetőséget biztosítunk, hogy gyermekeink a szülőkkel együtt ismerkedjenek az óvodával. A szülők folyamatos, fokozatos időcsökkentéssel vesznek részt a beszoktatásban. A gyermekeknek a szülői együttlét biztonságot ad az új környezet elfogadásához.
- Az újonnan érkezőket kedvesen, szeretettel fogadjuk, ölbeli játékokkal, dallal, mondókával nyugtatjuk meg.
- Olyan családias légkört teremtünk, ahol kedvezően alakulnak társas, baráti kapcsolataik.
- Elhozhatják otthonról kedvenc játékaikat, amelyekhez ragaszkodnak.
- A gyermekek felé nyitottak vagyunk, mindent megteszünk a beilleszkedés zökkenőmentesebbé tételében.

- Megismertetjük az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, tevékenységeit, szokás és normarendszerét.

Szocializáció

A gyermek környezetével való kapcsolata a felnőttek közvetítésével valósul meg. Alapvetőnek tekintjük a gyermek társas és természeti környezetével való kapcsolatát.

- Messzemenően támaszkodunk a családi nevelésre, a szülőkkel szoros együttműködésre törekszünk.
- Kialakítjuk az együttéléshez szükséges erkölcsi normákat és tulajdonságokat.
- Az egyén és a csoport fejlettségéhez igazított szokás és normarendszert alakítunk ki.
- Segítjük a gyermekek szociális érzékenységének fejlődését, toleranciára, a különbözőség elfogadására nevelünk.

Társas együttműködés

A közösségi szokások, társas kapcsolatok alapfeltételei:

Rugalmas, elmélyült tevékenységre lehetőséget adó napirend. Közös, örömteli tevékenységek, melyek növelik az összetartozást.

Az újszerű keretek között működő szokás és szabályrendszer biztonságérzetet ad a gyermekeknek. Tartalmi elemei szabályként jelennek meg az óvoda életében. Ennek feltétele a két nevelő közötti, egyező nevelői hatás megteremtése. Az óvodapedagógus minél gazdagabb lehetőséget biztosít a gyermekek sokszínű tevékenységére, társas együttműködésre, szerepvállalására, élményszerzésre.

- Lehetőséget biztosítunk a természetes társas szükségletek kielégítésére.
- Segítséget nyújtunk a nehezen szocializálható gyermekek közösségbe való beilleszkedéséhez.
- A közös élet biztonsága és nyugalma érdekében a csoport életét szabályozó szokásrendszert alakítunk ki.
- Az érzelmi biztonságot nyújtó, tudatosan szervezett együttlétből kialakul az együttműködés, a más felé fordulás képessége.
- Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok csak akkor fejlődnek ki, ha a gyermekek állandóan gyakorolják a társakhoz való helyes viszonyulást. Ezt alapozzák meg a kooperatív megoldásra ösztönző páros és kiscsoportos tevékenységek, így képesek lesznek a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a társaikat elfogadni. Hangsúlyozzuk a toleranciára a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelést.
- Közös élményeket biztosítunk, amelyek segítik a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat)
- A felmerülő konfliktusokat, azok okait felismerjük, helyesen értelmezzük és hatékonyan kezeljük. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönözzük.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe, az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Jól érzi magát a közösségben, szeretettel, bizalommal fordul társai és az óvodában dolgozó felnőttek felé.
- Közösségi szokásokat, normákat betartja, társait segíti.
- Képes a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni, szükség esetén segíti az arra rászorulókat.
- Képes társaival kooperatívan együttműködni, kommunikálni, konfliktushelyzeteket megoldani.
- Érzelmein, indulatain életkorának megfelelően tud uralkodni, kiváráásra képes, toleráns.
- Kialakul, az én-tudat, mi-tudat, az enyém tudata.
- Alakulóban van a feladattudata, feladattartása, megjelenik a kötelességtudata.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi.
- Örömmel jár óvodába, szívesen játszik társaival, képes az együttműködésre.
- Kialakul a helyes viselkedés szokása.
- Érdeklődik társai iránt.
- Szeretettel fogadja a csoportba érkező vendégeket.
- A közös tevékenységben aktívan vesz részt.
- Szívesen dolgozik a közösségért.
- Kialakul az iskolakezdéshez szükséges szociális érettsége.
- Kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai életre, a tanító elfogadására.

VII.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Cél

- A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondat szerkesztéssel, a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- Különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az értelmi képességek és az alkotóképesség fejlesztése

Feladat

- Az érthető, kifejező, anyanyelvi szabályoknak megfelelő beszédkézség kialakítása
- A tevékenységben a gyermekek spontán szerzett ismereteinek, valamint a meglévő tapasztalatainak, élményeinek felidézése, bővítése, rendszerezése.

Óvodapedagógus feladata

- Olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek a gondolataikat.
- Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése, az egymás közötti kommunikáció ösztönzése.

- Az óvodapedagógus beszéde legyen példamutató, segítse a gyermek szókincsének, nyelvi kifejezőképességének fejlődését, alakítson ki olyan beszélő környezetet, ahol a gyermekek szívesen megnyilvánulnak.
- A gyermekek érdeklődésének, tevékenységi vágyának kielégítése, problémaszituáció megteremtése, önállóság biztosítása a tárgyakkal való cselekvés közben, melyben megismerhetik a felfedezés örömeit.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- A gyermekek fejlesztése egyéni fejlettségüknek megfelelő differenciált feladatadással, sokoldalú tevékenységek szervezésével.
- A gyermekek cselekvő aktivitásának, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségeinek biztosítása.
- Kitartás, feladattudat, pontosság fejlesztése.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A kultúraátadás rendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése oly módon, hogy ezen keresztül fejlődjenek megismerő kognitív képességei.

Az anyanyelvi nevelés fontos szerepet játszik a gyermekek értelmi képességeinek fejlesztésében.

A kommunikációs képességek fejlesztése érdekében fontos:

- a gyermekek beszédkedvének felkeltése és fenntartása
- kiemelt jelentőségű a helyes mintaadás
- a gyermekek kérdéseinek meghallgatása és az azokra történő válaszadás.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéde.
- Megfelelően használja a verbális kommunikáció elemeit: hangsúly, hanglejtés, hangerő és beszédtempó.
- Képes gondolatainak szóban való kifejezésére.
- Fejlődik kommunikációs, illetve metakommunikációs készsége.
- Kialakul beszédfigyelme.
- Kialakul az egyre pontosabb, valóság-hű észlelése.
- Képes figyelemösszpontosításra.
- Kialakul cselekvő, szemléletes és képi gondolkodása, fejlődik elemi fogalmi gondolkodása.
- Feladatmegoldásában önálló.
- Az ismeretek szándékos bevésésére, felidézésére törekszik.
- Fejlett a reproduktív emlékezete.
- Fejlett a problémamegoldó és fogalmi gondolkodása.
- Képzeletvilága gazdag, színes.

VIII. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra törekszik.

A továbbképzéseken való részvétel friss szakmai látásmódot, kompetenciakészséget visz a nevelőtestület gondolkodásába. Intézményünkben magas a szakvizsgázott óvodapedagógusok száma.

Lehetőséget biztosítunk az önállóságra, a kezdeményezésre.

Valamennyi tagintézmény a helyi sajátosságaihoz alkalmazkodva igyekszik minél színesebbé tenni óvodája arculatát.

Óvodapedagógusaink személyisége a gyermekek számára: elfogadó, segítő, támogató modell értékű. A következő emberi értékeket közvetítik: őszinteség, segítőkészség, nyitottság, társadalmi érzékenység más kultúrák iránt, a különbözőség elfogadása és tiszteletben tartása.

Fontos feladatunk a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelése.

Lehetőséget teremtünk a migráns gyermekek számára egymás kultúrájának és anyanyelvének megismerésére.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal lehetőségei szerint kapcsolatépítésre törekszik.

VIII.1. Személyi feltételek

Óvodapedagógusok száma	91
Óvodapszichológus	1
Nevelő – oktató munkát segítők	
- dajka	45
- pedagógiai asszisztens	14
- óvodatitkár	3
Egyéb dolgozók	
- karbantartó	6
- konyhai kisegítő	3

VIII.2. Tárgyi feltételek

A program megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak, mely megfelel a kötelező minimális eszköz-és felszerelési jegyzékbe foglaltaknak.

Ezek pótlása és korszerűsítése az elhasználódás miatt folyamatos.

A csoportszobák esztétikus környezete, gazdag játékeszközök, mozgásfejlesztő játékok biztosítják a gyermekek gondtalan játék örömét, és mozgásigényük kielégítését.

A játszóudvarok gazdag növényzete és a természetbarát fa játékok önfelelt, nyugodt játékot biztosítanak a gyermekek számára.

A nevelési program céljaihoz rendelt eszközrendszer fejlesztésére több éve tudatosan, célzottan törekszünk.

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő méretű, formájú és anyagú tárgyi eszközöket hozzáférhető módon, a gyermekek biztonságát szem előtt tartva helyezjük el. Arra törekszünk, hogy óvodánk külső és belső környezete minden dolgozó számára megfelelő munkafeltételeket biztosítson.

Intézményeinkben a szülők fogadására lehetőséget tudunk biztosítani.

A Komplex Prevenció és a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program fontos része a mozgásfejlesztés, ezért igyekszünk biztosítani a szükséges feltételeket.

A mozgásfejlesztéshez szükséges tornateremmel, tornaszobával rendelkező óvodák:

Tornaterem:

Kikelet Tagintézmény
Ligeti Tagintézmény
Margaréta Tagintézmény
Orgonásíp Tagintézmény
Százszorszép Tagintézmény

Tornaszoba: Tündérvárosi Keleti Óvoda Székhelyintézmény
Nefelejcs Tagintézmény
Koszorú úti Telephely

VIII.3. Az óvodai élet megszervezése

A teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek szervezése, vezetése az óvodapedagógus által történik. Óvodai nevelésünket a jóváhagyott Pedagógiai Program alapján valósítjuk meg; melynek hatékonyságát meghatározza az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a dajkával. Az óvodai élet szervezésében a gondozás kiemelt szerepet kap.

VIII. 4. Az óvodai élet tervezése

Az óvodapedagógus pedagógiai munkáját a Pedagógiai Programnak megfelelően tudatosan tervezi. A tervezést, és megvalósítást a Tündérvárosi Keleti Óvoda saját szerkesztésű Csoportnaplójában dokumentáljuk. A csoportnapló vezetése a tagintézmények helyi sajátosságainak megfelelően elektronikus vagy hagyományos formában történhet.

A nevelési és tevékenységi tervek, a kitűzött céloknak megfelelően, egymásra épülve készülnek. A nevelési tervet a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok közösen készítik el egy nevelési évre. Az értékelést félévente végzik. A szervezett tevékenységek tervezése 1 vagy több hetes lebontásban az aktualitásnak megfelelő témában (évszak, jeles nap, hagyomány, őselem,) vagy projektek alkalmazásával, október 1-től május 31.-ig történik. A projekteket, mindig olyan témában próbáljuk megtervezni, amely a gyermekek érdeklődési körének leginkább megfelelő. A szakmai fejlődés érdekében a vázlatírás a gyakornokok számára kötelező. (Szükség esetén más pedagógusnál az intézményvezető elrendelheti.)

Ajánlott tervezési formák

- éves tervezés

- féléves értékelés
- havi vagy projekttervezés
- heti ciklusra bontás
- napi tevékenységek megtervezése, vázlatírás

A csoportok kialakítása:

Intézményünkben vegyes és azonos életkorú gyermekcsoportokat alakítunk ki.

A csoportszerkezet alakításánál figyelembe vesszük:

- a helyi sajátosságokat
- a gyermekek életkorát
- a szülői igényeket
- óvodapedagógus beállítottságát

Az óvodapedagógus feladata

- A testi-lelki harmónia kialakításához megteremti a rugalmas napirendet és heti rendet.
- A tevékenységek tervezésénél és szervezésénél megfelelő időkeretet biztosít a gyermeki szükségletek számára. Figyelembe veszi aktuális állapotát, érdeklődését, terhelhetőségét.
- Az egész nap folyamán biztosítja a folyamatosságot.
- Szem előtt tartja a gyermeki jogokat.
- A tevékenységek szervezésénél előtérbe helyezi a játék kiemelt szerepét, a legtöbb időt erre fordítja.
- A játékhoz megfelelő helyet, időt, eszközt biztosít és olyan harmonikus légkört teremt, amelyben felszabadultan tevékenykedhet a gyermek.
- A helyes életritmus kialakításánál nagy hangsúlyt fordít a szokások alakítására, megalapozására.
- Szeptember 01-től augusztus 31-ig tevékenységekben megnyilvánuló rugalmas napirendet és heti rendet biztosít a gyermekek egészséges fejlődéséhez.
- A tanulást cselekvésbe ágyazottan, növekvő időtartamú (5 – 35 perces) csoportos foglalkozások, kezdeményezések tervezésével, szervezésével valósítja meg.

NAPIREND

szeptember 1-től május 31.

A tevékenységek			A tevékenységek megnevezése
Kezdete	Vége	Időtartama	
6,30	8,30	2,00	Gyülekezés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység
8,30	9,30	1,00	Étkezés előkészítése, folyamatos tízórai
9,30	11,45	2,20	Játék, szervezett tanulás, mindennapos testnevelés, testápolás, öltözködés, levegőzés, egyéb szabadon választott tevékenység, séta, kirándulás, stb
11,45	12,30	0,45	Öltözködés, étkezés előkészítése, ebéd
12,30	15,00	2,30	Testápolás, pihenés előkészítése, pihenés
15,00	15,30	0,30	Ébredés, testápolás, uzsonna
15,30	17,30	2,00	Játék, levegőzés, egyéb szabadon választott tevékenység

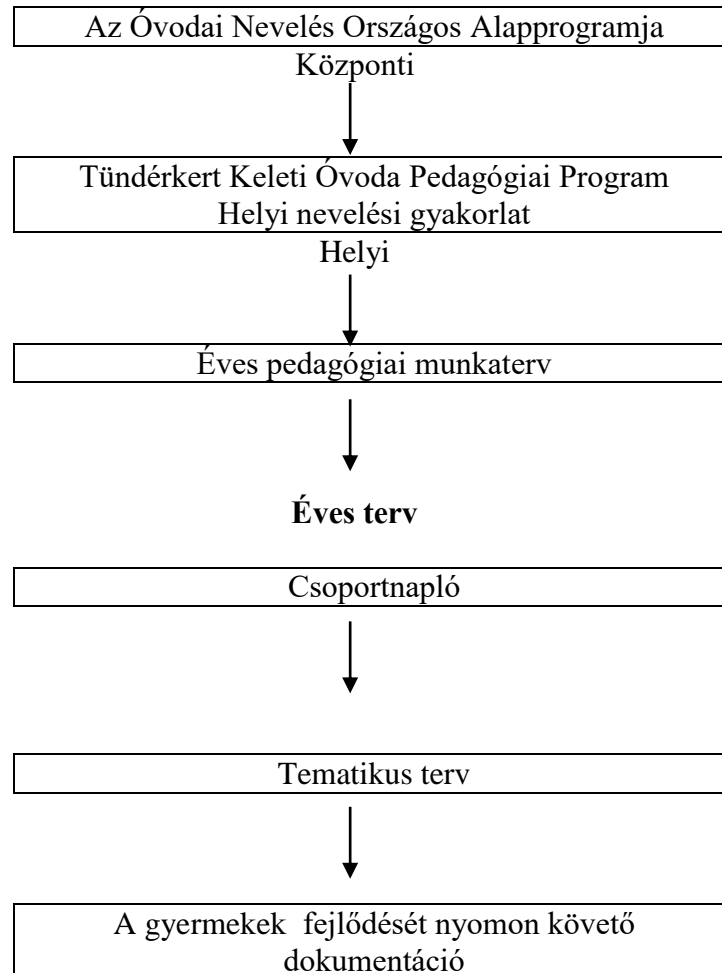
NAPIRENDI JAVASLAT
június 1-től augusztus 31.

A tevékenységek			A tevékenységek megnevezése
Kezdet	Vége	Időtartama	
6,30	8,30	2,00	Gyülekezés, levegőzés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység, testápolás
8,30	9,00	0,30	Étkezés előkészítése, tízórai
9,00	11,45	2,45	Testápolás, öltözködés, levegőzés, játék, séta, egyéb szabadon választott tevékenység, zuhanyozás
11,45	12,30	0,45	Öltözködés, étkezés előkészítése, ebéd
12,30	15,00	2,30	Testápolás, pihenés előkészítése, pihenés
15,00	15,30	0,30	Ébredés, testápolás, uzsonna
15,30	17,30	2,00	Levegőzés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység

VIII.5. Dokumentumok rendje

Intézményünk kialakította jellegének megfelelő dokumentációs rendjét, mely a következőket tartalmazza.

Pedagógiai dokumentumok

Egyéb dokumentumok

- Alapító Okirat
- Óvodai törzskönyv
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend
- Továbbképzési terv
- Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező eszközeiről és felszereléséről
- Önértékelési terv

Csoportok dokumentációi:

Felvételi és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál. A felvételi és mulasztási naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését.

A felvételi és mulasztási napló tartalmazza:

- a gyermek naplóbeli sorszámát, oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja vagy törvényes képviselője nevét,
- a felvétel időpontját,
- az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését,
- a szülők napközbeni telefonszámát, a megjegyzés rovatot
- Amennyiben az óvoda sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is ellátja, a megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.
- A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt

Óvodai csoportnapló

Az óvodai nevelés a pedagógiai munka legfontosabb dokumentációja. Az óvodapedagógus pedagógiai munkáját a Pedagógiai Programnak megfelelően tudatosan tervezi. A tervezést, és megvalósítást a Tündérvárosi Keleti Óvoda saját szerkesztésű csoportnaplójában dokumentáljuk.

A csoportnapló vezetése a tagintézmények helyi sajátosságainak megfelelően elektronikus vagy hagyományos formában történhet. Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét. A napló megnyitva, tagóvoda vezető aláírásával, bélyegzővel, dátummal, a korcsoport feltüntetésével van ellátva.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- A gyermekek nevét és óvodai jelét,
- A fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négyéves, a négy-öt éves, az öt-hat éves a hat-hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- A nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét;
- A napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket;
- Heti rendet napi bontásban;
- A családdal való kapcsolattartási formák tartalmát;
- A nevelési feladatokat,

- A szervezési feladatokat,
- A tervezett programokat és azok időpontjait,
- A gyermekek fejlődését elősegítő tartalmakat a következő bontásban: verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, mozgás, a külső világ tevékeny megismerése,
- Az értékeléseket;
- Az éves nevelő munka értékelését;
- A nyári tevékenységi tervet;
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos bejegyzések;
- A fogadóórák időpontjai;
- A szülői értekezletek időpontjai;
- A hivatalos látogatásokat, a vezető ellenőrző látogatásait, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése

Alapelv:

- Az óvodai élet során a megismerés, a gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és folyamatos. Egyénileg és folyamatosan nyomon követjük óvodásaink fejlődését, hogy számukra a legoptimálisabb fejlesztő hatásokat biztosítsuk.
- A gyermek fejlődését saját magához kell mérni.
- A megfigyelés, mérési eljárás az adott pillanatot értékeli, egy adott állapotot rögzít. A gyermek folyamatosan fejlődik, változik, az érés (lélektani folyamat) folyamatosan megy végbe.

Cél:

A hatékony nevelés, melynek alapfeltétele óvodásaink egyéni, értelmi sajátosságainak megismerése. A szülővel anamnézist veszünk fel, a gyermek adott állapotára, fejlődésére vonatkozó információt gyűjtünk. Az óvodai nevelés tartalma lefedi az óvodás gyermek személyiségének komplex fejlesztését, az egyénre szabott módszerekkel, eszközökkel.

Feladat:

- Óvodánként kialakított rend szerint (megfigyelés, mérés) az óvodapedagógus ismerje meg a gyermekek fejlettségét. Minél több ismeretet igyekezzon szerezni a gyermekről természetes közegében, természetes tevékenységében való részvétele során.
- A gyermekek fejlettségére vonatkozó megfigyeléseit, méréseit az óvodapedagógus az óvodában kialakított egységes dokumentációban rögzíti. Évente kétszer a szülővel fogadóóra keretében megbeszéli tapasztalatait, további fejlesztési irányait. Szükség esetén javasolja a gyermek továbbküldését Pedagógiai Szakszolgálathoz, vagy Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottsághoz. Amennyiben a szülő az óvoda javaslatainak önként nem tesz eleget, az óvoda vezetője a szülői egyet nem értést alátámasztó nyilatkozat megküldésével értesíti a gyermek lakóhelye szerint illetékes kormányhivatalt.
- A megfigyelés, mérés eredményeire építve az óvodapedagógus elkészíti éves szinten a pedagógiai tervezőmunkáját, amelyben figyelembe veszi a gyermek

egyéni fejlődési ütemét. Az esetleges lemaradás, lemorzsolódás okait azonosítjuk, egyéni fejlesztési tervet biztosítunk számukra.

- A gyermek kedvelt tevékenységére, érdeklődésére alapozva tervezi meg a fejlesztés lépéseit az óvodapedagógus, amely egymásra épülő, 4-6 tevékenységi és/vagy gyakorlatsorból áll. A fejlesztés során változatosan alkalmazza a hagyományos és korszerű módszereket. A fejlesztéshez szükséges eszközök sokszínűek (játék-, saját készítésű-, fejlesztő eszközök)

Egyéni fejlődés nyomon követésének dokumentációi

- Anamnézis
- Fejlettség mérő lapok,

IX. A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁI - AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

A család és az óvoda kapcsolata

Az óvodát szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családdal. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. Az alapelveinkkel összhangban saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként tervezzük meg. Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.. A szülőkkel való szoros együttműködésünk pozitív, fejlesztő hatású, elvárásainak igyekszünk megfelelni. Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, törekszünk az együttműködésre és a segítségnyújtásra. Ennek megvalósítása érdekében megfelelő kapcsolatot alakítunk ki, amely biztosítja a családok megismerését. A kölcsönös bizalmi elv megvalósításával ápoljuk, mélyítjük ezt a kapcsolatot. Támogató környezetet biztosítunk a szülői reziliencia (rugalmas alkalmazkodó képesség) fejlesztéséhez. Az együttműködés biztosítja a feladatok egységes értelmezését, az információk rendszeres cseréjét. Az óvodapedagógusnak a kapcsolatteremtés terén kezdeményező szerepet kell vállalnia.

Az óvoda és iskola kapcsolata

Intézményünkben fokozott figyelmet szánunk az iskolai élethez szükséges alap képességek megerősítésére, figyelembe véve az egyéni eltéréseket és fejlődési potenciálokat.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a 6. életévét betölti, takötelessé válik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15.-ig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez.

Olyan programokat szervezünk, amelynek során a gyermekeknek, a szülőknek és az óvodapedagógusoknak is lehetőségük nyílik betekinteni az iskolában folyó nevelői, oktatói munkába.

A partnerkapcsolat minőségi továbbfejlesztése az intézmények közötti együttműködési formák erősítésével.

Az óvoda kapcsolatai

Gazdag és tartalmas kapcsolatrendszerrel működünk.

A kapcsolatok kialakításában óvodáink nyitottak és kezdeményezők. A szakmai együttműködések során online csatornákat is használnak intézményen kívül is.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelése érdekében kapcsolatot tartunk az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

KÖZVETLEN PARTNEREINK	
Partnerek	Kapcsolattartás módja
Gyermekek	Mindennapos tevékenységek közben
Szülők	Szülői értekezlet SZMK értekezlet Családlátogatás Fogadó óra Ünnepek, ünnepélyek Kulturális – sport rendezvényeken való részvétel Játszóház Munkadélutánok Közös kirándulások
Óvodapszichológus	Mérések Szülői tanácsadás Szakmai anyagok közzététele
Pedagógusok	Nevelőtestületi értekezlet Megbeszélések Napi kapcsolat Kirándulások
Pedagógiai munkát segítő dolgozók	Munkatársi értekezletek Megbeszélések Napi kapcsolat Kirándulások
Szociális segítő	Megbeszélés Egyéni segítség Tanácsadás
Fenntartó	Értekezletek Beszámoltatás
Általános Iskolák	Szülői értekezlet Nyílt nap Ünnepélyek Egyéb programok
Bölcsőde	Közös rendezvények

KÖZVETETT PARTNEREINK	
Partnerek	Kapcsolattartás módja
Nyíregyházi Pedagógiai Oktatási Központ	Továbbképzések szervezése Továbbképzéseken való részvétel

	Megbeszélések
Eszterlánc Északi Óvoda Gondnoksága	Napi kapcsolat
Hungast Vital Kft ELAMEN Gyermekélelmezés	Létszámjelentés Havi jelentés Étrend összeállítás
Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Egységes Pedagógiai Szakszolgálat	Megbeszélések Egyeztetések Előadás Gyermeki vizsgálatok
Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottság	Megbeszélések Egyeztetések Gyermeki vizsgálatok Intézmény kijelölés
Gyermekszervezetek Szociális és Köznevelési Osztály Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ	Tájékoztatások Megbeszélések
Egészségügy Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság Gyermekorvos Védőnő Gyermek fogorvos NÉBIH Foglalkozás Egészségügyi Szolgálat Jósa András Oktatókórház Nyíregyházi Egészségfejlesztési Iroda	Speciális szakismeretek nyújtása
Közművelődési Intézmények: Móricz Zsigmond Könyvtár Móricz Zsigmond Színház Váci Mihály Városi Művelődési Központ Continental Aréna Jósa András Múzeum Múzeumfalv Városi Rendőrkapitányság Tűzoltóság	Tájékoztatások Megbeszélések Látogatások

X. GYERMEKVÉDELEM

A gyermekvédelem feladatait meghatározó dokumentumok:

- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- Az intézmény éves munkaterve és minden olyan törvényi rendelkezés, amely a gyermeki jogok és a családvédelem szempontjából meghatározóak.

Cél:

A gyermekek jogainak érvényesítése, egyéni képességeinek, tehetségének szabad kibontakoztatása, mindenek felett álló érdekének védelme, személyiségfejlődésének elősegítése, másságának tiszteletben tartása, nevelése, gondozása, ellátása, a rendelkezésünkre álló pedagógiai, szociális és jogi eszközökkel.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermeki jogok ismeretének birtokában a gyermek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.
- Az óvodai és családi nevelés (lehetőségek szerinti) összehangolásával a nevelőpartneri viszony megteremtése, erősítése a szülőkkel – közös tevékenységek, programok során.
- Preventív gyermekvédelem lehetőségének kihasználása, az óvoda védő-óvó funkciójának erősítése stabil szokásrenddel, a gyermekek egészséges, harmonikus fejlődésének biztosításával.
- A szociálisan hátrányos családi háttérrel rendelkező, beilleszkedési és tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek problémáinak feltárása, lehetőség szerinti megoldása, kompenzálása.
- A szociális helyzetről kapott határozatok dokumentálása.
- A gyermekek rendszeres óvodába járásának figyelemmel kísérése.
- Folyamatos együttműködés a szociális segítővel.
- A különféle érzékenységekben, betegségben szenvedő gyermekekre való tudatos odafigyelés a speciális fejlesztési lehetőségek kihasználásával és diétás étkeztetésük megoldásával.
- Jelzőrendszeri feladataink folyamatos ellátása érdekében kölcsönös segítségnyújtáson alapuló kapcsolatfenntartás a Gyermekjóléti illetve gyermekvédelmi feladatokat ellátó szakemberekkel.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartásbeli nehézséggel küzdő és tehetséges gyerekek számára játékba integrált, speciális fejlesztő foglalkozások szervezése.
- Családlátogatások megszervezése, majd visszatérő látogatás problémás esetekben, hosszabb idejű hiányzás esetén.

A szociális segítő támogató tevékenysége az óvodában:

- Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet, veszélyeztetettség kialakulásának korai felismerése, felderítése
- Jelzési feladatok ellátása
- Esetmegbeszélések, intézményen belüli belső képzések szervezése
- Tanácsadás
- Csoportban végzett tevékenységek
- Közösségi tevékenységek, szülők bevonása a programokba

A feladatok tartalmi megvalósítása:

Társadalmunkban megváltozott a családok strukturálódása, a különböző válságjelek, az értékek fellazulása miatt a gyermekvédelemre az eddiginél is nagyobb figyelmet kell fordítanunk. Szem előtt tartjuk a gyermek mindenkifelett álló érdekeit.

Óvodába lépéskor nagyfokú odafigyeléssel, szeretettel törekszünk a gyermekek biztonságérzetének megteremtésére, erősítésére, különös tekintettel a veszélyeztetett, valamint a szociokulturálisan hátrányos helyzetűekre. Az integrált nevelésben rejlő lehetőségeket a gyermekvédelem területén folyamatosan kihasználjuk, - egyes területeken ezzel a megoldással érünk el eredményt.

A krízishelyzetben levő szülők bizalmát empatikus magatartással, a személyiségi jogaik tiszteletben tartásával igyekszünk megnyerni. Problémás esetek kezelésekor a szociális jelzőrendszer megfelelő szakembereit keressük fel.

A nevelőmunka összehangolása, a nevelőpartneri viszony megteremtése céljából kihasználjuk a családlátogatások, szülői értekezletek, személyes beszélgetések adta lehetőségeket. Tudatos személyiségközpontú neveléssel, hatékony gyermek megismerési technikák alkalmazásával próbáljuk kiszűrni a problémákkal küzdő gyermekeket, családokat. Szükség esetén segítséget és információt kérünk külső partnereinktől, (pszichológus, védőnő, gyermekorvos).

Segítséget nyújtunk a szülőknek a tartósan beteg gyermekek élet és étrendjének egyéni megszervezéséhez, biztosítjuk az eltérő étkeztetésüket. A gyermekvédelem óvodai helyzetéről évente egy alkalommal felmérést készítünk, mely kiterjed a családok helyzetére, a gyermekek összetételére.

A fejlődés várható eredményei:

- A szülők igénylik a gyermekvédelmi felelős által nyújtott segítséget, őszinték problémájuk feltárásában, közösen keresik az együttműködés és a megoldás lehetőségeit.
- Mérésünk, jelzőrendszerünk összehangolásával, működtetésével elérjük, hogy a hátrányos helyzet, a veszélyeztetettség mértéke csökken, vagy megszűnik.
- A gyermekvédelem valamennyi törvény által biztosított eszközének felhasználásával az óvodapedagógusok az intézmény gyermekvédelmi felelősével, a jelzőrendszer működtetésével eléri, hogy valamennyi óvodás gyermek személyiségének, képességeinek megfelelően fejlődjön.

Kapcsolattartás:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal- Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
- Nyíregyházi Család és Gyermejjóléti Központ
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Polgármesteri Hivatal- Szociális és Köznevelési Osztály

XI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

- Játék
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, mintázás, kézi munka
- Mozgás
- A külső világ tevékeny megismerése
- Környezetünk mennyiségi és formai összefüggései
- Munka jellegű tevékenységek
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás

XI.1. Játék

Cél

- A gyermek szabad képzettársításának elősegítése, egyéni vágyainak, ötleteinek kibontakoztatása.
- Az önkéntes, élményt adó örömmel végzett tevékenységi formában a gyermek kreatív ötleteinek, szabad kipróbálási lehetőségeinek biztosítása
- A szabadjáték túlsúlyának, a játék spontán és önkéntes jellegének érvényesítése.

Feladat

- A játék segítse elő az óvodás korosztály szociális és értelmi funkcióinak együttes fejlődését.
- Biztosítsa a gyermek önmegvalósítását, érzelmeinek, vágyainak, lelki állapotának kifejezését, és legyen fejlettségének mutatója.
- Fejlesztő játékok szervezésével a pszichikus funkciók – mozgás, testséma, perцепció, kommunikáció - fejlesztése.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladatai

- A játék folyamatában tudatos jelenlétével biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.
- Az óvodapedagógus feltételt teremtő tevékenysége mellett magatartása támogató, serkentő, ösztönző.
- A játékhoz szükséges feltételek megteremtése.
- Az óvodáskorban megjelenő játékfajták tartalmának és minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.

- Sokféle tevékenység biztosítása a játékos – mozgásos megtapasztalásra, cselekedtetésre, hogy az érdekes és szabadon választott tevékenység közben gyakorolhassák azokat a funkciókat, amelyek az aktuális fejlődésüket segíti.
- A gyermekek beszéd és kommunikációs képességének fejlesztése
- A gyermeki szabadság tiszteletben tartása mellett, szükség és igény esetén bekapcsolódás a játékba, ötletadás, együttjátás a gyermekekkel.
- Élményszerzési lehetőségek biztosítása.
- Az óvodapedagógus jelenlétével a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulásának segítése.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A fejlesztési feladatok csak megfelelő feltételek biztosításával valósíthatók meg. Ezek a következők:

- nyugodt légkör
- idő
- megfelelő hely
- eszközök

Nyugodt légkör

- Az egész óvodai élet elengedhetetlen feltétele, melynek érdekében nagyon fontos az együttélés alapvető szabályainak, szokásainak kialakítása.
- A természetes, hiteles, érzelem gazdag „anyapótló” óvodapedagógusi magatartás biztosítása.
- A megfelelő, nem túl sok szabály betartása nem jelent gondot a gyermekeknek, sőt inkább fokozza a biztonságérzetét, segíti őt az eligazodásban.

Idő

- A játék a gyermek alapvető tevékenysége, ezért a napirendben erre fordítjuk a legtöbb időt.
- Fontos, hogy elmélyülten játszasson, legyen ideje elképzelései megvalósítására.
- A nap folyamán a délelőtti és délutáni játékok egyenértékűek.
- Minél többet játszik a gyermek, annál nagyobb a lehetőség fejlődésének elősegítésére.

Hely

- A megfelelő hely biztosítása a csoportszobában és az udvaron egyaránt fontos. Minden csoportszobában megfelelő teret biztosítunk a nagymozgást igénylő játékokra is.
- Biztosítjuk a lehetőséget a konstruáláshoz, az ábrázoló tevékenységhez, a szimbolikus-szerepjátékhoz, kuckózáshoz.
- A kicsiknél több lehetőséget adunk az egyéni kis pihenő vagy „búvóhelyek” létrehozásához.
- A gyermekek játékától függően alakítjuk, változtatjuk a téri elrendezést.

- Az udvaron a mozgásos játékok mellett biztosítjuk a széles körű tevékenységi – lehetőségeket: homokozás, pancsolás, konstruálás, vizuális tevékenység, szimbolikus-szerepjáték, stb.

Eszköz

- A játékeszközök kiválasztása tudatos óvodapedagógusi munkával történik.
- A fejlesztési feladatok megvalósulását nagymértékben befolyásolja az eszközök kiválasztása. Ezért a gyermek általános és egyéni fejlettségén túl fontos tudni, a különböző játékeszközök fejlesztő hatását is.
- Minden csoportban biztosítjuk, folyamatosan bővítjük a gyermekek számára a sokszínű változatos fejlesztő játékokat.
- Az egészséges óvodás gyermek szeret mozogni, ezért fontos, hogy a játék alatt is biztosítsuk számára a mozgáshoz szükséges eszközöket.
- A gyermekek élményeiket, tapasztalataikat beépítik a szimbolikus-szerepjátékba. Ezekhez is biztosítjuk a szükséges eszközöket.

A játék felosztása

- gyakorló játék
- konstruáló játék
- szimbolikus-szerepjáték
- szabályjáték

Gyakorlójáték

A gyakorló játék során a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker ismétlésre készíti a gyermeket és ezek az újraismétlések nagy örömet jelentenek számára.

A gyakorló játék lehet mozgásos, manipulációs és verbális.

- Mozgásos gyakorló játékban a gyermek a játékos mozgást ugyanabban a formában ismétletgeti, pl. felmászik – lemászik, bebújik – kibújik, stb.
- Manipulációs gyakorló játék során a gyermekek építő elemet rakosgatnak egymásra, egymás mellé, húzogatnak, homokot öntözgetnek, kevergetnek, tépnek, firkálnak, mázolnak, agyagot vagy sárat gyurkálnak.
- Verbális gyakorló játékkal egy-egy szótagot, szót vagy dallamot, mondókát, verstördéket, dalrészletet ritmikusan ismétletgetnek.

Konstruáló játék

E tevékenység közben a gyermekek különböző játékszerekből összeraknak, létrehoznak valamit. Eleinte spontán építenek, de később az átgondolt, elrendezett, meghatározott céllal végzett építés dominál.

Nagyon fontos az eszközök változatossága, ezért különböző színű, nagyságú és anyagú, kész és félkész eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére.

A jól kiválasztott, megfelelő minőségű és mennyiségű eszközök biztosításával tudatosan fejlesztjük a gyermekek képességeit.

Minden gyermek megtalálja a neki legmegfelelőbb konstrukciós elemeket és képes ezekkel elmélyülten játszani. Megtanítjuk őket a konstrukciós játékok használatára, az anyagok kezelésére.

Különös gonddal és megértéssel segítjük a homokban folyó játékok kialakulását. A kicsiknek megtanítjuk a különböző homokozó formák használatát. A nagyobbaknak ötletet adunk arra, hogy mit lehet még homokból építeni, mivel lehet az építményt kiegészíteni, továbbfejleszteni. A csoportszobában is lehetőséget teremtünk a homokkal, vízzel, földdel való tevékenykedésekre.

Szerepjáték

A szimbolikus-szerepjáték a gyakorló játékból bontakozik ki.

A játékban a gyermek tapasztalatait, ismereteit, érzelmeit, pozitív és negatív élményeit fejezi ki. Ez a játék tükrözi a gyermek egész eddigi életét, személyiségét.

A szimbolikus-szerepjáték olyan gyermeki tevékenység, melynek önkéntességét, szabadságát tiszteletben tartjuk.

Szabályjáték

Ennél a játékfajtnál a sok lényeges elem közül a legfontosabb a szabályokhoz való alkalmazkodás.

A szabályok egyes fajtái főként a gyermekek mozgását, mások elsősorban értelmi képességeit fejleszti. Szabályjáték közben a gyermek érzelmeket tanul, tanulja indulatainak fékezését, tanulja a siker és kudarcútérést.

Helyes magatartásformákat sajátít el, a csoportos és csapatjátékokban fejlődik közösségi érzése, felelősségtudata, feladattudata.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A játékban örömet lel és aktívan részt vesz a változatos játéktevékenységekben.
- Játéka elmélyült, kitartó, társaival együttműködik, kialakult az együttjátszás igénye, betartja az együttélési normákat.
- A konstruáló játékelemekből játékszerket tud készíteni, épít, szerel, szerkeszt s a létrehozott alkotás hatására beleképzeli magát a különböző élethelyzetekbe.
- Egyre igényesebbé válik alkotásaival szemben, az elképzelt modell egyre pontosabb visszaadására, eredményességre törekszik.
- Alkalmazkodik a játék szabályaihoz, a játszótársakhoz, megérti, elfogadja társai elgondolásait, tevékenységük logikáját.
- A szabályokat betartja: türelem, kitartás, akaraterő, mértéktartás, szerénység, eredményre törekvés, egészséges versenyszellem, tolerancia, kudarc és sikertűrő képesség jellemzi, kompromisszumra képes.
- Képes olyan játékhelyzeteket létrehozni, melyben tapasztalatai érdeklődése alapján ábrázolja a felnőttek tevékenységét és különféle kapcsolatait. Képes a játékot irányítani, vezetni.
- Képzelete, szervezőképessége életkorának megfelelő, társaival empatikus.
- Olyan szabályjátékokat is szívesen játszik, amely nagyobb ügyességet és szellemi erőfeszítést igényel.
- Sokféle ismeretet szerez az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságáról, munka közben átéli az alkotás örömet, fejlődik kreativitása.

- Az anyagok megmunkálásával, az eszközök helyes használatával egyéni fejlettségének megfelelően alakul: finommotorikája, szem-kéz koordinációja, tapintásos észlelése, valamint az alak- és formaállandóság érzékelése.

Udvari játék

Cél

- A gyermekek minden évszakban és korcsoportban tudjanak élni az udvar nyújtotta lehetőségekkel, hogy sokfajta érdekes játék alakulhasson ki.

Feladat

- A sokszínű, gazdag, örömteli udvari élet biztosításával a gyermekek mozgásigényének kielégítése, az egész személyiség fejlesztése.

Óvodapedagógus feladata

Tudatos tervezéssel, szervezéssel és változatos eszközök biztosításával teremtsen meg a tartalmas udvari játék feltételeit.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Az udvari játék szervezésével kiemelt szerepet kapnak a mozgásos játékok, a szabad kötetlen mozgás és a szervezett – irányított mozgás.

Ide tartoznak a testnevelési játékok, fogócskák, bújócskák, szembekötődik a labda-játékok, mozgásos versenyjátékok, a dalos és a mondókás népi játékok, körjátékok.

A mozgásos játékok mellett változatos udvari játéklehetőségeket biztosítunk:

- gyakorló- konstruáló játék
- szimbolikus-szerepjáték
- homokozó játék
- rajzolás, festés, mintázás
- képeskönyv nézegetés

A szabadban töltött idő, ennek tartalma, légköre része a nevelés folyamatának, része a gyermek örömteli tevékeny életének.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Önállóan dönti el kivel, mivel és hogyan szeretne játszani.
- A játék során betartja a szabályokat, rendeltetésszerűen használja a játékeszközöket.
- Alkalmazkodik a közösségi együttélés szabályaihoz.
- A változatos udvari tevékenység során fejlődik egész személyisége.

XI.2. Verselés, mesélés

A mese, a vers ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek.

Az irodalom az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, érzelmi biztonságot nyújt. **A versek és mesék képi és konkrét formában - esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárják a gyermekek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a megfelelő viselkedési formákat.**

Az anyanyelvi nevelésnek és a játéknak egyaránt szerves része a bábozás-dramatizálás, melyen keresztül tükröződnek a gyermekek irodalmi élményei, kiegészülve hangulatukkal, kreativitásukkal, fantáziájukkal. A gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, érzelmeit, ezáltal fejlődik egész személyisége.

Cél

- Az irodalmi alkotások iránti érdeklődés felkeltése, gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, az életkornak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával.

Feladat

- A gyermekek látókörének szélesítése, a magyar kultúra értékeinek átörökítése az irodalmi művek szemléletes, kifejező bemutatásával, feldolgozásával.
- A gyermeki önkifejezés, kreativitás fejlesztése saját vers és mese alkotására való ösztönzéssel.

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermekek életkorának, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének megfelelő irodalmi alkotások választása.
- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Az irodalmi anyag a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan, a népmesékből, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág meséiből, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok gyűjteményeiből, valamint klasszikus és kortárs irodalmi művekből épül fel.

Mondókák, mondókamesék, versek, formulamesék, állatmesék, láncmesék, tündérmesék, tréfás mesék, történetek.

Az anyag kiválasztásának szempontjai:

- **életkori sajátosságok**
- évszakok
- természet
- időjárás
- ünnepek

A mese oldja a szorongást, segíti a gyermek erkölcsi fejlődését és a belső képteremtés képességét. Emberi kapcsolatokra tanít és ráébreszt a külvilág megismerésére. Ezért a mindennapos mesélés, mondókázás, verselés fontos része a kisgyermek mentálhigiénés fejlődésének is. A személyiség egyensúlyának megőrzése érdekében szükség van arra, hogy a gyermek képes legyen a feszültségek elhárítására. A belső feszültség levezetésének egyik módja éppen a mesélés. A mesére hívogató szokásokat már az óvodába lépéskor kialakítjuk. Olyan lehetőségeket keresünk, amely az együttlét intimitását hangsúlyozza.

A verstanulás laza, feszültség nélküli légkörben történik. A kiválasztott versek között van vidám, gyors, pattogó, ritmusváltó, lassú, ringató, puha, lépegető, táncos ritmusú. Az óvodapedagógus előadásmódjával, mimikájával, gesztusaival még fokozhatja a gyermek

számára az érzelmi élményeket. A testi közelség kiscsoportban a legfontosabb, ilyenkor hangzanak el a hőcögtetők, lovagoltatók, ringatók, tapsoltatók.

A gyermekek a nap bármely szakában, az óvodapedagógus és saját maguk kezdeményezésére is mondanak verset, mondókát, akár egyénileg vagy csoportosan is.

Irodalmi élményeiket a kedvelt mesehősük tevékenységét, tulajdonságait szívesen ábrázolják rajzaikban, figuráikat megmintázzák. A megélt eseményeket, történeteket esetenként más irányba alakítva újra játsszák.

Bábozás

A bábjáték gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze, ezáltal feleleveníti tapasztalatait, elképzeléseit, esztétikai, szociális élményeit. Szorongás, feszültségoldó hatása van. Az önkifejezés, önmegvalósítás egyik kiemelt eszköze.

A bábjáték forrása:

- az óvodapedagógus bábjátéka
- a gyermekek bábjátéka.

A bábozás először az óvodapedagógusk előadásában jelenik meg az óvodába való beilleszkedés megkönnyítésére. Az óvodapedagógusok modellértékű bábjátékokkal felkeltik a gyermekek érdeklődését és formálják kifejezőképességüket. A különböző érzelmi állapotok felismerését és kifejezését hanglejtéssel, hangszínnel, beszédmintával segítik elő. A bábozásnak nagy szerepe van a személyiség fejlődésében, hiszen a gyermeknek a bábok mögé bújva lehetősége van az önmegvalósításra. A közös bábozás hat a társas kapcsolatok alakulására, szociális képességek fejlődésére is. Az óvodapedagógusk sok lehetőséget teremtenek arra, hogy a gyermekek saját elgondolásuk, elképzelésük alapján is bábozhassanak. A bábkészletet folyamatosan gyarapítjuk, bővítjük az óvodapedagógusok által és a gyermekekkel közösen készített bábokkal. A bábjátékokhoz változatos, esztétikus eszközöket biztosítunk a gyermekek számára. Fontos az életkori sajátosságoknak és az irodalmi anyagnak megfelelő méretű és típusú báb kiválasztása: ujjbáb, fakanálbáb, síkbáb, kesztyűbáb, marionett báb, termésbáb, tárgyáb.

Dramatizálás

A dramatizálás a mozgáson, látványon, beszéden és élményen alapszik. A gyermekek a saját maguk által átélt vagy irodalmi művek élményeit játsszák el kötetlen módon. Fontos a képzeletüket megmozgató, érdeklődést felkeltő kellékek, jelmezek biztosítása. Nagy szerepe van a csoportokban található tükörnek, ahol megnézheti a jelmezbe öltözködve saját átváltozását, gyakorolja a szerepnek megfelelő mozgást, mimikát, bábmozgatót.

Szükség és igény szerint esetenként az óvodapedagógusok segítséget nyújtanak a tér és tárgyi eszközök elrendezésében, a szerepek kiválasztásában, a verbális és nonverbális kommunikáció alkalmazásában. Időnként óvodai ünnepek alkalmával is készülünk versekkel, bábozással, dramatizálással, melyek az ünnepvárás hangulatát fokozzák.

A fejlesztés a beszéd és kommunikációs, valamint a szociális képességek területén kiemelkedő szerepű.

Drámajáték

A drámajátékok sokoldalúan segítik a gyermekek személyiségének fejlesztését, a társas kapcsolatok alakulását. Hozzájárulnak az önmegismeréshez, a társaik és a környező világ megismeréséhez. Lehetőséget teremtenek a gyermekek testi, térbeli, tájékozódásának javítására, fejleszti szociális és esztétikai érzékenységüket, alkotó és alkalmazkodó

képességüket. Ezekben a játékokban a játékhelyzetet az óvodapedagógus teremti meg és irányítja, modell szerepe nélkülözhetetlen. A játékok többsége mozgásos és érzékszervi megtapasztalásokra épül.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- **Megszilárdul a gyermek mesehallgatáshoz kapcsolódó szokása, várja, kéri a mesét, majd figyelmesen, nyugodtan végighallgatja.**
- Hangulat, érzelem és alkalom egységében megérti a mondott, hallott vers tartalmát, költői képeit.
- Kialakul az átélő, illetve az azonosulni tudó képessége.
- Képesse válik a mesevilág és a valóság elkülönítésére, azonosítani tudja a valós és mesebeli hősöket.
- A folytatásos mesék, versek, meseregények szálait össze tudja kötni.
- Beszédét érzelmekkel, megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékokkal kíséri.
- Képes néhány mondókát, verset, mesét önállóan is felidézni. Verselés, mesélés közben használja a verbális és nonverbális kommunikáció elemeit.
- Tud mesét, történetet kitalálni, azt megjeleníteni, érzelmekkel, gesztusokkal kifejezni.
- Szívesen mesél, bábozik, dramatizál, képes a szerepek önálló elosztására.

XI.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A magyar zenei nevelés minden területén Kodály Zoltán irányelvei érvényesek. Az óvodai zenei nevelés a néphagyományokra épül. A zenei anyag feldolgozása gyakorlati megvalósítása Forrai Katalin: Ének az óvodában című könyve alapján valósul meg. Ehhez illesztjük a képességfejlesztés, az önkifejezés és zenei kreativitás módszereit tartalmazó innovatív óvodai segédleteket.

A zenei nevelés meghatározó a prevenció szempontjából - mozgás, - testséma, - percepció,- verbális fejlesztés.

Cél:

- A közösen átélt énekes, zenei tevékenységek örömeinek megéreztetése.
- A zenei képességek fejlődésének elősegítése, a zenei anyanyelv megalapozása.
- Zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog emberré nevelés.

Feladat

- A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének és esztétikai fogékonyságának formálása.
- A különböző zenei készségek, képességek fejlesztése harmonikus, szép mozgás kialakítása.
- A zene befogadásra való képesség megalapozása. A zene tudatos, figyelmes hallgatására nevelés.
- A magyar nép hagyományainak, népszokásainak átörökítése a népi gyermekjátékok, mondókák, népdalok és a népi hangszerek megismertetése által.

Az óvodapedagógus feladata

- A zenei műveltségének, hangszeres tudásának, módszertani felkészültségének fejlesztése.
- A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, az éneklés, a gyermekdalok megszerettetése.
- Modellértékű zenei előadásmódjával a gyermekek zenei ízlésének és esztétikai fogékonyságának formálása.
- A gyermekek tiszta éneklésének elősegítése.
- A zenei anyanyelv megalapozása.
- A zenehallgatás feltételeinek megteremtése, zenehallgatási szokások kialakítása.
- Tudatos tervezőmunkával a dalanyag életkornak és képességszintnek megfelelő összeállítása.
- A gyermekek zenei készségeinek, képességeinek fejlesztése:
- A harmonikus, egyöntetű, esztétikus mozgások kialakítása.
- Változatos, innovatív módszerek és eszközök alkalmazása, saját ötletek felhasználása.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Az óvodai zenei nevelés a gyermekek egésznapos tevékenységét át hatja. A zenei nevelés anyagát a pentaton karakterű, hat hang terjedelmű, egyszerű szövegű énekes gyermekjátékok, népi mondókák, műzenei szemelvények alkotják. A dalanyag az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságainak és érdeklődési körének megfelelően, a művészi igényű megkomponált gyermekdalokkal bővül.

A kisgyermekek zenei képességei a rendszeres éneklés, népi dalosjátékok és táncos-zenei tevékenységek hatására intenzíven fejlődnek, az igényes zenei nevelés során örömteli élménnyé válnak. A képességfejlesztő énekes, zenei vagy hangszeres játékok játszása fejlesztően hat a gyermek egész személyiségére.

Mondókák

A mondókák zenei értéke a gyermekdalokéval egyenlő, szerepük a gyermek személyiség fejlesztésében jelentős. Az óvodai zenei nevelés a mondókákat a magyar gyermekjáték-hagyomány anyagából meríti.

Egyszerű szövegűek, könnyen megtanulhatóak, rövidek. A bennük található tájszavakkal, régies igealakokkal, hagyományokat, népszokásokat elevenítenek fel. Elősegítik gyermekek szókincsének bővítését, a nyelv frissítését. Az ismétlődő fordulatok, állandó szókapcsolatok, ikerszavak, rímek, ritmusok, nyelvtörők élményt nyújtanak a gyermekek számára.

Énekes játék

A magyar gyermekdalok, énekes játékok alkotják az óvodai dalanyag legnagyobb részét. A dalok témája a természettel, állatokkal, növényekkel kapcsolatos. A gyermekdalok zenei sajátosságai a játék mozgásából, a beszéd hanglejtéséből, és hangsúlyaiból fakadnak.

A dalok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, érdeklődését, az évszakokat és aktualitásokat.

Az énekes játékok szabályait a gyermekek megismerik, a játék örömeért önként vállalják.

Szívesen énekelnek, játszanak, táncolnak, önként is kezdeményeznek énekes gyermekjátékokat. Az óvodapedagógusval való éneklés, énekes játékok játszása során érzelmi világuk gazdagabbá válik.

Zenehallgatás

Az óvodai zenehallgatás gerince a népdalkincs, melyet kiegészítünk más népek dalaival és igényesen megválasztott műdalokkal. A zenehallgatási anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a csoportba járó gyermekek nemzetiségi, etnikai, kisebbségi hovatartozását is. Megismertetjük őket különböző jellegű dallamokkal, zenei hangulatokkal, hangszerek sajátos hangszínével és játékaival. A gyermekek számára a legnagyobb élményt az óvodapedagógus élő, igényes, szép előadás módja, éneke jelenti.

A zenei képességek fejlesztésének területei:

- Az éneklési készség fejlesztése
 - Tiszta éneklés
 - Gyenge hallású gyermekek fejlesztése
 - Gyermekhang ápolása és fejlesztése
- A zenei hallás fejlesztése
 - Magas és mély hang különbsége
 - Halk és hangos közötti különbség
 - Hangszínek felismerése
 - Belső hallás fejlesztése
- A ritmusérzék fejlesztése
 - Egyenletes lüktetés
 - Mondókák és dalok ritmusa
 - Az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása
 - Tempóérzékelés
 - Mozgáskultúra, gyermektánc
 - Gyermekhangszerek
- A zenei formaérzék fejlesztése
 - Motívumhangsúly kiemelése
 - Dallammotívum
 - Ritmusmotívum
- A zenei alkotókészség fejlesztése
- A zene hallgatására nevelés

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen énekel egyénileg és csoportosan néhány dalt tisztán és helyes szövegkiejtéssel.
- A gyermek el tudja kezdeni a dalokat és biztonsággal énekel csoportosan és egyénileg is.
- Egyszerű dallammotívumokat tisztán visszaénekel.
- A mondókákat – az egyenletes lüktetést kiemelve – a magyar beszéd ritmusa szerint mondja. Ismert dalt hallás alapján szöveg nélkül tud dúdolni, zümmögni vagy egyszerű szótagokkal kifejezni.
- Felismeri a magas és mély éneklés közötti különbségeket, tud magasabban és mélyebben énekelni, dalt kezdeni. A jól ismert dallamokat tudja éneklés közben térben kézzel mutatni.
- Felelgetős játékokat két csoportban folyamatosan, segítség nélkül is el tud énekelni. Tisztán énekel vissza (kétszer 2/4 ütemben) változatos dallammotívumokat.

- Ismeri a halk és hangos közti különbséget, tud halkán, hangosan énekelni, tapsolni, beszélni.
- Felismeri a dallamot dúdolásról, hangszerről, sajátos kezdő, erősen eltérő belső vagy záró motívumokról.
- Tud dalokat – hallható jelre – hangosan és magában énekelni.
- Felismeri a természet és környezet hangjait, figyeli és megkülönbözteti a hangszínek finom eltéréseit zörejen, beszédhangon egyaránt.
- Megnevez néhány hangsort, megszólaltatja azokat és felismeri hangjuk alapján is. Ezekkel kifejezi a lüktetést, a ritmust és a motívumhangsúlyt.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. A különbséget kifejezi cselekvéssel, énekkel, mozgással.
- A dalok, mondókák ritmusát – belső hallás alapján éneklés nélkül is – összekapcsolja. A jól ismert dalokat, mondókákat jellegzetes ritmusuk alapján felismeri a megjelölt dalcímek nélkül is.
- Szöveges ritmusmotívumokat visszatapsol csoportosan és egyénileg is.
- Megérzi a zenei motívum hosszát a kezdő hangsúly kiemelése nélkül is.
- Összehasonlítja és énekléssel, mozgással mutatja a normál tempónál gyorsabbat és lassabbat.
- Képes a fogalompárok összekapcsolására, azok kifejezésére, pl.: magasan és gyorsan beszél, mélyen és lassan énekel, halkán és gyorsan jár, hangosan és lassan tapsol.
- Képes harmonikus, összerendezett mozgásra, az egyszerű táncos mozdulatok megformálására, a mozgásokat társaival együttműködve, egyöntetűen, esztétikusan végzi.
- Térformákat kialakít segítség nélkül is.
- Ismeri a „szünet” fogalmát, játékosan ki tudja fejezni azt.
- Felismeri és megszólaltatja a hangszereket, és ezekkel kifejezi a lüktetést, a ritmust és a motívumhangsúlyt
- Figyelmesen, élvezettel hallgat éneket, zenét, hangszereken előadott dalt

XI.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület. Az óvodai nevelés egészét áthatja, a világ tágabb megismerését szolgálja. Magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képalakítást, konstruálást, kézimunkát, környezetalakítást. **A nevezett tevékenységek a szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés és a személyiségfejlesztés fontos eszközei.** Ábrázoló – alakító kifejező tevékenysége során fejlődik a gyermek vizuális érzékelése, emlékezete, értelmi képessége, alkotókészsége, esztétikai érzékenysége.

Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyermek számára.

Általa gazdagodik a gyermek tér-, szín-, forma képzelete, fejlődik esztétikai érzéke, a szép iránti nyitottsága, igényessége.

Jártasságra tesznek szert a gyermekek különböző eszközök használatában, változatos technikákat ismernek meg, kialakul az írás elsajátításához szükséges finommotorikájuk.

Cél

- A gyermek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezéséhez a lehetőségek biztosítása.

- Esztétikai érzékük, szép iránti fogékonyságuk alakítása.
- A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.

Feladat

- A vizuális nevelés változatos lehetőségeinek megteremtése a mindennapok folyamán.
- A változatos tevékenység során a tárgyi világ megismerése, feldolgozása, újraalkotása. A gyermeket egyéni fejlettségi szintjének megfelelően képi-, plasztikai kifejező képesség birtokába juttatja, kialakítja bennük az elemi képolvasási, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességeket.

Az óvodapedagógus feladata

- A vizuális tevékenységekhez szükséges feltételek megteremtése – hely, idő, változatos eszközök biztosítása.
- Sokszínű tevékenységi lehetőségek biztosítása, változatos technikai alapelemek, eljárások megismertetése.
- Az eszközök helyes, biztonságos kezelésének megtanítása.
- Kézmozgás, finommotorika fejlesztése.
- Alkotási vágy felkeltése, alkotói képességek megalapozása és a fantáziavilág gazdagítása.
- **A gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására törekvés.**

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A vizuális nevelés az óvodai nevelés egészét áthatja, fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek. A gyermek vizuális tevékenysége beépül a spontán játékba, természetes úton megy végbe az önkifejező folyamat.

A gyermekek megtapasztalják a téri viszonyokat. A kialakult testséma segíti őket, hogy térben, mozgásban, történésben ábrázolják a különböző dolgokat.

Nyitott polcon, elérhető helyen, esztétikus, célszerű, sokféle eszköz áll a gyermekek rendelkezésére, melyet a nap folyamán bármikor szabadon használhatnak. Fontos, hogy a tevékenység által igény alakuljon ki a gyermekben arra, hogy képi és plasztikai módon kifejezze érzéseit, a saját maga által készített alkotással.

A gyermekeket hagyjuk addig dolgozni, míg el nem készül az alkotás, de szükség szerint másnap is folytathatják. Lehetőséget adunk arra, hogy a játszó gyermekek is bármikor bekapcsolódhassanak az alkotó munkába.

A gyermekek egyéni képességeinek és fejlettségének megfelelően ötletet adunk, segítjük a gyermeki kreativitást, ösztönözzük őket a részletesebb, tökéletesebb kidolgozásra.

Gyakran juttatjuk sikerélményhez őket, hogy máskor is kezdjenek az alkotó munkához.

Rajzolás, mintázás, kézimunka tevékenység tartalma

- rajzolás
- festés
- mintázás
- építés
- képalakítás
- a kézimunka különböző fajtái

- a műalkotásokkal és népművészettel való ismerkedés

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Örömmel és szívesen kezdemény a nap bármely szakában vizuális tevékenységet.
- Ábrázolása kifejező, a tevékenység során változatos színeket, formákat használ, megjelenik a mozgásábrázolás és a hangulat kifejezése.
- Képzőművészete kifejezi gondolatait, elképzeléseit, élményeit.
- A különböző vizuális technikákat képes önállóan alkalmazni, tud egyszerű formákat papírból vágni, hajtogatni, ragasztani.
- Bátorabb a téralakításban, képessé válik a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, főbb jellemzők megnevezésére.
- Plasztikai munkája egyéni, részletező, képes hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket.
- Képzőművészeti munkában egyéni módon jeleníti meg élményeit, elképzeléseit.
- Tevékenysége során képes a figyelmét összpontosítani, technikai tudását tökéletesíteni, így önmaga is elkezd javítani a saját elkészülő alkotását.
- Kialakul az eszközök használatának szokásrendszere.
- Csoportos alkotásnál képessé válik a részfeladatok egymás közti felosztására.
- Rácsodálkozik a szép látványára, tud gyönyörködni benne.
- Egyéniségének, képességének, érdeklődésének megfelelően eljut a jól végzett munka öröméhez, megbecsüléséhez.
- Megfogalmazza önértékelését, beszélgetni tud az alkotásról.
- Környezetében észreveszi a szépet, kialakul esztétikai fogékonysága, értékelő képessége.

XI.5. Mozgás

A mozgás sokoldalú tevékenység az egész óvodai életet átszövi a nap minden percében. A sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal elősegítjük a természetes hely-, helyzetváltoztató – és finommotoros mozgáskészségek, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlesztését.

Cél

- A mozgásos tevékenységek, játékok által a gyermekek természetes mozgásának, a testi képességeinek fejlesztése.
- Az egészséges testi-lelki fejlődés biztosítása.
- A harmonikus összerendezett mozgás kialakítása.

Feladat

- A gyermekek mozgáskedvének megőrzése.
- A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazásával a koordinációs és kondicionális képességek fejlesztése, a gyermekek teherbíró képességének, egészségének növelése.
- A helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása.

- A gyermeki szervezet fejlődésének, teherbíró, ellenálló és teljesítő képességének fokozása
- A gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó rendszeres egészségfejlesztő testmozgás.
- Rendszeres mozgással az egészség megóvása.
- Biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását.
- Az egészséges életmódra nevelés.

Az óvodapedagógus feladata

- Biztosítja, hogy a szabadjáték tevékenységeiben minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb mozgásos tevékenységet.
- A szabad játékhoz, a mindennapos frissítő-, és a szervezett mozgásos tevékenységekhez biztosítja a feltételeket: megfelelő mozgástér, eszközök.
- Az alapvető szabályok megtanítása, betartatása.
- Kellemes légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységek által a mozgáskultúra, a térben való tájékozódás, helyzetfelismerés és alkalmazkodó képesség fejlesztése.
- Mozgásos tevékenységek által az értelmi szociális képességek és akarati tulajdonságok fejlesztése.
- Változatos mozgásszerekkel, kézi szerekkel, kondicionális - koordinációs képességek fejlesztése.

A mozgásfejlesztés az alábbi területeken valósul meg.

- Szabadjátékban. (a csoportszobában az udvaron)
- Testnevelés foglalkozáson.
- Mindennapi frissítő testnevelésen.

Mozgásfejlesztés a szabadjátékban

A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk, hogy egész nap biztosítva legyen megfelelő hely és eszköz a mozgásos tevékenységekhez a csoportszobában.

A megfelelő helyet a teremrendezéssel biztosítjuk, kihasználjuk a csoportszobához tartozó helyiségeket, ha a gyermekek felügyelete biztosított.(pl. öltöző)

Óvodánk minden csoportjában van mozgásfejlesztő eszköz, amit a gyermekek megtanulnak rendeltetésszerűen használni, a nap megfelelő időszakában mozoghatnak rajta. Az eszközök kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, és a csoport összetételét.

Folyamatosan lehetőséget biztosítunk az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységek és speciális gyakorlatok beiktatásával, a testalkati deformitások megelőzésére, hátizmok, lábboltozat megerősítésére és a helyes hasi légzés kialakítására.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Fontos, hogy a nagyobb, aktívabb mozgást, és a nyugodt tevékenységet kedvelő gyerekek is megtanulják az egymáshoz való alkalmazkodás szabályait.

Kellemes légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységben a gyermekek örömmel vesznek részt, ez pozitív élményt nyújt, és újabb cselekvésre készíteti őket.

Az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára biztosítjuk a lehetőséget

- a szabadjátékban megjelenő, mozgásos tevékenységekre
- az egészségfejlesztő testmozgásra

Mozgásfejlesztés az udvaron

Az óvodás korú gyermekeknek nagy a mozgásigénye, ezt elégítjük ki a szervezett és spontán tevékenységekkel.

Az udvaron is kihasználunk minden lehetőséget a szabad mozgásra, mert ezáltal kipróbálhatják saját mozgásbeli teljesítőkéességüket.

Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, mozgásos játékok alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Az udvaron is biztosítjuk a kellő felszerelést, különböző anyagokat, eszközöket, melyeket a gyermekek egyéni szükségleteiknek megfelelően használhatnak.

Minden csoport udvarán komplex mozgásfejlesztési lehetőséget biztosító udvari fajáték áll a gyermekek rendelkezésére, melyek gazdagítják a gyermekek élményeit és játékra készítetik őket, ezáltal is segítve a kívánatos szocializációt, az együttes örömet.

Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozáson

A testnevelési foglalkozások anyaga:

- torna
- atlétika
- és játék jellegű fő gyakorlatokból épül fel

Az irányított mozgásos tevékenységek fejlesztik a gyermek személyiségének egészét

- pozitív én képét
- önkontrollját
- érzelemszabályozását
- szabálykövető társas viselkedését
- együttműködését
- kommunikációját
- probléma megoldó gondolkodását

Heti egy alkalommal kötelező formában történik a szervezés mindhárom korcsoportban.

Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, a csoport fejlődési ütemét, általános fejlettségét, hogy minden gyermek megtalálja az egyéni képességének legmegfelelőbb mozgásos feladatot.

Ennek érdekében fontos a különböző nehézségű differenciált feladatok adása.

A testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testnevelésen beiktatunk speciális gyakorlatokat (tartáskorrekciós gyakorlatok, lábboltozat erősítő gyakorlatok).

A gyakorlatok végrehajtásával olyan készségeket és képességeket alakítunk ki, amelyek elősegítik az egyre pontosabb mozgás elvégzését.

A szervezésénél gondot fordítunk a várakozási idő kiküszöbölésére, a folyamatos mozgásra.

A mozgásfejlesztést az időjárástól függően a szabadban szervezzük, kihasználva a jó levegőt, a tiszta környezet pozitív élettani hatását.

Mindennapos testnevelés

A napi tevékenységek részeként a mindennapos, 10 – 20 perces frissítő mozgás tervezése során elsődlegességet biztosítunk a mozgásos játékoknak. A mindennapos testnevelést az időjárás függvényében szervezzük.

A gyermekek szívesen és örömmel vesznek részt a rendszeresen szervezett mozgásos frissítő tevékenységekben, önállóan is kezdeményeznek mozgásos játékokat.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- A mozgásos feladatokat pontosan végzi.
- Képes ütemes járásra, irányváltoztatásra.
- Futás közben a gyorsaság érdekében leredukálja a felesleges mozdulatokat.
- Ugrásnál kialakul a megfelelő irányú kar- és lábmunka, elrugaszkodásnál, talajfogásnál dolgozik a comb, lábszár és a lábfej izomzata.
- Szem-kéz, szem-láb koordinációja, egyensúlyérzéke nagymértékben fejlődik.
- Kialakul a testséma tudata, tudatosul a személyi zónák kiterjedése.
- Képes a jobb-bal megkülönböztetésére.
- Téri tájékozó képessége kialakult, irányokat meg tud különböztetni.
- Ismeri saját testét, testrészeit, megnevezi és beazonosítja azokat..
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő.
- Fejlett az egyensúlyérzéke.
- A mozgásos játékok, gyakorlatok téri helyzetek felidézésére képes, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett.
- Ismeri legalább egy labdajátékot (foci, kidobós).
- Ismeri legalább 2-3 kéziszer használatát (labda, ugrókötel, karika).
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.
- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.
- Képes a szabályok pontos betartására.

XI.6. A külső világ tevékeny megismerése

Cél

- A gyermekek életkoruknak megfelelő szinten minél több tapasztalatot szerezzenek (mozgásos és érzékszervi) tevékenységeken keresztül az őket körülvevő természeti, emberi, és tárgyi környezetből.
- Biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben.
- **A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások megismertetése.**
- **A közösséghez való tartozás élményével a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismerése, megszerettetése és védelme.**

Feladat

- A környezet megismerése során a gyermekekben a kulturált, biztonságos életvitel szokásainak kialakítása.
- A szűkebb és tágabb környezet felfedeztetése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása, a természeti-emberi- tárgyi világ értékei iránt.
- A lakóhely, a lakókörnyezet sajátosságainak megismerése fokozatos bővítése a tágabb környezet megismerésével.
- Komplexitásra törekvés a világ megismerésében, a tapasztalatszerzésben.

A természeti és társadalmi környezet megismerésének területei, témakörei:

A gyermek és környezete:

Család –óvoda – lakóhely.
Testrészek, egészségvédelem.
Emberek munkája, foglalkozása.
Időjárás, természeti változások, jellemzők.
Az évszakok megfigyelése.
Napszakok.
Növény és állatvilág.
Közlekedés.
Kísérletek végzése.

Környezet és természetvédelem

Cél

A természetes környezethez fűződő pozitív viszony, szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák kialakítása

A környezeti és természetvédelmi nevelés elvei és feladatai:

- Környezettudatos magatartás alakítása.
- Kihasználjuk azokat a lehetőségeket, amelyek által a gyermekek már óvodás korban elsajátítják – életkorukhoz, egyéni sajátosságaikhoz mérten – a természettel való együttélés erkölcsi szokásait, a természetbarát magatartást.
- Tudatosítjuk bennük, hogy a környezet károsítása veszélyezteti az emberi lét minőségét.
- Érezzék magukénak a környezet minden értékét, féltsék mint „legkedvesebb játékukat”, hogy felnőtt korukra a környezetük iránt felelősséget érző emberekké váljanak.
- Megismertetjük a gyermekeket az egészséges életmód szokásaival, a szűkebb és tágabb környezetük adottságaival.
- Megtanítjuk őket együtt élni a természettel, élvezni a csendet, a madarak énekét, a tiszta levegőt, a patak csobogását, s hogy ne viselkedjenek ellenségesen a környezetükben lévő élőlényekkel szemben.

Jeles napok, hagyományok ápolása

A természetvédelem napjairól óvodánkban is megemlékezünk.

A jeles „zöld” napok:

- Szeptember 23. Takarítási világnap
- Október 4 Az állatok világnapja
- Március 22. A víz világnapja
- Március 23. Meteorológiai világnap
- Április 22 A Föld napja
- Május 10. Madarak és fák napja
- Június 05. Környezetvédelmi világnap

Tevékenységi lehetőségek:

- Tapasztalatszerzés, természetes környezetben séták, kirándulások alkalmával (erdő, víz, föld, élő-, élettelen környezet).
- Megfigyelések, kísérletek végzése.
- Szelektív hulladékgyűjtés,- talaj megóvása
- Állatvédelem- madáretetés, állatok élőhelyének megóvása, állatgondozás
- Piac látogatása, zöldségek, gyümölcsök feldolgozása, szüret.
- Növények gondozása. az udvaron és a virágoskertben.
- Élősarok kialakítása a csoportszobában.
- Évszakok megfigyelése, hatása az élővilágra.

Az óvodapedagógus feladata

- A környezet tevékeny megismertetése, a minél több érzékszervvel való megtapasztalás lehetőségeinek biztosításával.
- Sokoldalú tapasztalat és ismeretszerzési lehetőségek biztosítása, a spontán és szervezett tevékenységeken keresztül.
- A környezeti kultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- A természetszeretetre, környezetvédelemre nevelés, tudatosítása, személyes példaadáson keresztül.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, ítélőképességének fejlesztése.
- A környezettudatos magatartás alapozása alakítása a fenntartható fejlődés érdekében.
- A környezet szépségének, harmóniájának felfedeztetése
- A Környezetbarát szokások megalapozása (takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. a hulladékkezelés, szelektálás).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermek megérti, és cselekvő részvétellel megtapasztalja életkorának és fejlettségének megfelelő szinten szűkebb és tágabb környezetét.
- Ismeri és tudja lakcímét, szülei nevét, foglalkozását, munkahelyét

- Különbséget tud tenni évszakok között, felismeri a napszakokat és azokhoz tartozó tevékenységeket, megnevezi a hónapokat.
- Ismeri a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Megnevezi környezete növényeit, s tudja azok gondozását.
- Ismeri és betartja a közlekedési szabályokat.
- Ismeri, megnevezi a közlekedési eszközöket.
- Ismeri környezete színeit.
- Megnevezi a testrészeket.
- Szereti és védi a természetet, kialakul környezettudatos magatartása.
- Képes önálló véleményalkotásra, ismeri az ok- okozati összefüggéseket.

XI.7. Külső világ tevékeny megismerése- matematikai tapasztalatokkal

A környezet megismerése közben alakul a gyermekek mennyiségi formai nagyságbeli, tér és síkbeli szemlélete.

Cél

- A környező világ megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése.
- A környezetünk mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermekek érdeklődéséhez, ötleteihez igazodva.

Feladat

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztalása.
- Pozitív viszony kialakítása a probléma helyzetek megoldásához.
- A logikus gondolkodás megalapozása, a játékos cselekvés és tapasztalatszerzés közben, amely minden érzékszervet, bevon a megismerésbe.

Óvodapedagógus feladata

- A matematika iránti érdeklődés felkeltése és fenntartása.
- A spontán adódó matematikai tartalmi lehetőségek kihasználása.
- Sokoldalú tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása, problémahelyzetek teremtése.
- Matematikai fogalmak, kiterjedések megismertetése az életkori sajátosságok és az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A gyermekek már az óvodába bekerüléskor is rendelkeznek bizonyos matematikai ismeretekkel.

A szabad játékban és a különböző tevékenységekben, folyamatosan létrejöhetnek olyan szituációk, amelyek alkalmasak a matematikai tartalmak közvetítésére.

A 4 éves kor után tudatosan irányított, tervezett játékon, mozgáson, tapasztaláson és cselekedtetésen alapuló tevékenységekkel szereznek matematikai ismereteket.

5-6-7 éves korban ismereteket, tapasztalatot szerez a részképességek, gondolkodási műveletek és szokások elsajátításához. Igyekszünk minél több problémahelyzetet teremteni, aktivizálni a

gyermeket a logikus gondolkodásra. Mennyiségi, térbeli, geometriai ismeretek nyújtásával segítjük formaképzetük alakulását. A komplex tevékenységek alkalmasak arra, hogy a korábban megszerzett ismereteket rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük, a spontán tanultakat rögzítsük.

A tapasztalatokat érzékszerveik által, játékos cselekvés közben szerzik, látás, hallás, tapintás útján juttatjuk őket sokoldalú információkhoz. A matematikai tapasztalatok, élmények gyűjtése során fejlesztjük a gyermek:

- pontos, differenciált, valóság-hű észlelését
- az alak, forma, szín pontos felfogását
- az összetartozó részek értelmes egészként való észlelését
- megadott formák, színek megtalálását, kiemelését egy képi vagy tárgyi környezetből (alak, háttérészlelés)

Számfogalom előkészítése, megalapozása

- Mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, űrtartalom szerint.
- Halmazok összemérése, bontása, kiegészítése.
- Műveletek végzése során: becslés, párosítás, számlálás, a több, kevesebb, ugyanannyi semmi fogalmának érzékeltetése, gyakorlása.
- Számfogalom kialakítása 0-10-ig.
- Mennyiségfogalom kialakítása egyéni fejlettségtől függően differenciáltan.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok, sorozatok.
- Mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom.

Tapasztalatszerzés a geometria körében

- Tapasztalatszerzés gömbölyű és szögletes formákról, tárgyakról érzékelés útján.
- Építések, alkotások szabadon és másolással térben és síkban.
- Tapasztalatok szerzése síkmértani formákról.
- A rész – egész viszonyának megértése.

Tájékozódás a térben és a síkban

- Irányok azonosítása, megkülönböztetése.
- Játékok a tükörrel, tükrös alakzatokkal, szimmetria.
- Labirintus játékok.
- Változatos ritmikus sorokat, sorozatokat létrehozása (színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Felismeri az ismert tárgyak, eszközök egy részletének hiányát
- Helyesen ítéli meg az adott tárgyak térbeli helyzetét.
- Megkülönbözteti és helyesen használja a jobbra-balra irányt, érti a térbeli helyzetek megnevezéseit.

- Megadott minta alapján másolással képes építéseket, alkotásokat létrehozni.
- Elemek sorba rendezését biztonsággal végzi.
- A legkülönbözőbb vizuális mintákat tudja folytatni, meghatározza egy elem helyét.
- Tapintással felismeri a tárgyakat, formája, mérete, felülete, anyaga alapján.
- Tapintással felismert dolgokat tud párosítani, sorba rendezni fokozatuk szerint, csoportosítani egy-egy minőségi jellemző alapján.
- Képes tapintással felismert tárgyakat megkeresni vizuális mintában.
- Képes jellemezni azt a tárgyat, amit tapintással felismert, ugyanúgy más személy által leírt, jellemzett tárgyakat tapintással kiválasztani.
- Tud összehasonlítást végezni, ítéleteket alkotni térbeli és mennyiségi viszonyokra, összefüggésekre vonatkozóan.
- Felismeri a kis számokat összkép alapján.
- A tárgyakat meg tudja számlálni legalább 10-ig, helyesen ítéli meg a darabszám változásait.
- Logikus gondolkodása következtetései életkorának megfelelőek.
- Problémamegoldó készsége jó.
- Van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról.
- Felismeri a rész-egész viszonyát.
- Jól tájékozódik a térben és a síkban, helyesen használja az irányokat, névutókat.
- Képes másolásra, sorba rendezésre, vizuális minták kirakására.
- Tapintásos észlelése kialakult és ez alapján felismeri a tárgyakat mérete, felülete alapján.
- Tud halmazt képezni megadott szempont szerint, különböző tulajdonságok alapján szétválogatni, összehasonlítani, sorba rendezni.
- Felismeri a térbeli és mennyiségi viszonyokat, tud összehasonlítást végezni, ítéletet alkotni.
- Felismeri a kis számokat összkép alapján.
- 10-es számkörben biztosan számlál, tud halmazokat bontani és részhalmazokat egyesíteni.

XI.8. Munka jellegű tevékenységek

Cél

- A munka megszerettetésén keresztül olyan képességek, készségek, kompetenciák kialakítása, melyek természetes módon alakítják a gyermekek szociális magatartását, társas kapcsolatát.
- A mindennapi munkavégzés közben cselekvő tapasztalással jussanak egyre több információ birtokába az őket körülvevő világról.

Feladat

- Önként, örömmel szívesen és aktívan kapcsolódjanak be munkajellegű tevékenységekbe.
- Szerezzenek tapasztalatokat az emberi és tárgyi környezetről, az anyagok tulajdonságairól, az eszközök célszerű használatáról.

- Munkájuk során természetes, észrevétlen módon reagáljanak a külső szükségletekre, vegyék észre, ha valamit meg kell tenniük, el kell végezniük.
- Ismerjék meg a munkafolyamatokat, a munkavégzés pontos menetét, a részfolyamatok beosztását és pontos végrehajtását.
- Munkavégzés közben tudjanak egymáshoz alkalmazkodni.
- Ismerjék el a saját és mások által végzett munka értékeit.

Az óvodapedagógus feladata

- A munkavégzéshez szükséges attitűdök megteremtése.
- Megfelelő méretű és mennyiségű munkaeszköz biztosítása.
- A gyermekek életkorának megfelelő munkalehetőségek biztosítása.
- A munkaeszközök tárolása a gyermekek számára hozzáférhető helyen – el tudja venni, a munka végeztével helyére tudja tenni.
- A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelő segítségnyújtás, fejlesztő hatású értékelés.
- Az eszközök biztonságos használatának megtanítása, sérülés, baleset megelőzés.
- A gyermeki munka tudatos szervezése a csoport összetételét a gyermek egyéni fejlettségét figyelembe véve.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A gyermek mindennapi életének része a munkajellegű tevékenység, amely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat.

Ez a tevékenység az idő folyamán egyre önállóbbá válik, s a gyermek egyre magasabb fokú együttműködését igényli.

Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, és a munka mennyiségét fokról-fokra növeljük.

Elegendő időt biztosítunk a munka elvégzésére, hogy sietség nélkül végezhesék el a feladatot.

Eleinte az elvégzett tevékenység feletti közös öröm, később a kötelességtudat dominál.

Az óvodánkban végzett munkafajták:

Önkiszolgálás:	- Testápolás - Öltözködés - Étkezés
Alkalomszerű és egyéb munkák:	- Egyéni megbízatások - Környezet rendjének megőrzése
Közösségi munkák:	- Naposi munka - Felelősi munka

Önkiszolgálás

Az önkiszolgálási tevékenységekkel a gyermekek a saját személyükkel kapcsolatos feladatokat látják el. Ide tartoznak a testápolás, öltözködés, étkezési tevékenységek, s a hozzájuk kapcsolódó szokásrendszer kialakítása.

Ezek részletes tartalma az Egészséges életmódra nevelés fejezetben található.

Alkalomszerű munka

- Az alkalomszerű és egyéb munkák általában előre nem meghatározhatóak.
- Mindezeket a feladatokat a szükségletektől, a munka jellegétől, a körülményektől függően a csoport egyidejűleg végzi, vagy megbízatásként egyes gyermekek teljesítik.
- Alkalomszerű munkának tekintendő a környezet rendjének biztosítása, segítség az óvodapedagógusnak, egymásnak és a kisebbeknek, ajándékkészítés és egyéb megbízatások.

Közösségi munka

Naposi munka

A naposi munkaközösségi megbízatás. A naposi rendszert a csoport szokásait figyelembe véve, fokozatosan vezetjük be.

A naposság feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel.

A naposi munka tartalma az étkezéssel kapcsolatos teendők ellátása.

A naposi megbízatások rendjét és ennek tartalmát az óvodán belül azonos elvek alkotják.

Felelősi munka

Az öltöző és mosdó felelősök önként, majd megbízás alapján látják el a feladatot.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Önállóan, szükségleteinek megfelelően végzi az önkiszolgálási tevékenységeket
- Önként, szívesen vállal alkalomszerű és egyéb munkát
- A gyermek részt vesz a csoportszoba díszítésében, rendezésében, a környezet rendjének megőrzésében.
- Óvja és megbecsüli környezetét
- A kialakult, egységes szokásrendszernek megfelelően végzi a rábízott feladatokat
- Segít a játékeszközök megjavításában, a játékszerek tisztításában, a babaruhák mosásában.
- Ünnepekre ajándékot készít.
- Önállóan és igényesen végzi a naposi teendőket, tapasztalatot szerez a munkavégzés célszerű sorrendjéről.
- Ismeri a munkavégzéshez szükséges szerszámokat, eszközöket, ezeket rendeltetésszerűen használja.
- Észreveszi a munkában elért eredményeket.

XI.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél

- A folyamatos tanulás lehetőségeinek biztosítása az óvodás gyermek kompetenciáinak kialakítása a kultúra átadás folyamatában.
- A gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése

Feladat

- A játékos tevékenységekben megvalósuló cselekvéses tanulás, mely a gyermek teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogatja.
- A gyermekek képességeinek fejlesztése, ismereteinek megalapozása az iskolakezdéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítása.
- A 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű fogalomhasználat.

Óvodapedagógus feladata

- A tanulást támogató környezet megteremtése – nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó légkör.
- Gazdag, sokszínű élmény, tapasztalatszerzés és felfedezés lehetőségének biztosítása, melyben a gyermekek cselekvő aktivitása, kreativitása érvényesül.
- A tanulás folyamatában a gyakorlati probléma megoldás lehetőségének biztosítása.
- A fejlődéshez szükséges differenciált tevékenykedés feltételrendszerének megteremtése.
- Ismereteinek folyamatos bővítése.
- Sok cselekvéssel, mozgással, tevékenykedtetéssel a sokoldalú érzékelés, észlelés biztosítása.
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek használata (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a gyermek személyiségének kibontakoztatása.
- A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése.
 - A tehetségígéretes gyermekek jellemző megnyilvánulása:
 - Intellektuális képességekben (szókincse, emlékezete, gondolkodása, kreativitása)
 - Speciális képességekben (zenei, ábrázoló, matematikai, pszichomotoros, szociális)
 - Viselkedési jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, energetikusság, érzékenység).
- A fejlesztést célzó pedagógusi feladatok:
 - A tehetség és megjelenési formáinak felismerése.
 - A gyermek segítése a továbbfejlődésben.
 - Speciális szükségleteinek kielégítése.
 - Intellektuális képességeik és kreativitásuk fejlesztése.
 - A szülő segítése gyermeke nevelésében.

- Részképesség-lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időben történő kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembereknek és a szülőknek, óvodavezetőknek.
- Az életkor figyelembe vételével lehetőséget adunk a rugalmas beiskolázásra, a fejlettség szerinti iskolakezdéshez.

A tevékenység tartalmi megvalósítása

A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvodában felerősítjük.

- A spontán és szervezett tanulási formában a gyermekek örömmel és önként vesznek részt.
- A tanulás lehetséges formái:
 - az utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és viselkedés, tanulás (szokások alakítása)
 - a spontán, játékos tapasztalatszerzés
 - a cselekvéses tanulás
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
 - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
 - a gyakorlati problémamegoldás
- A tanulás folyamatát áthatja a játékoság, az élményt adó oldott légkörben végzett cselekvés. A gyermekek 5 éves korától a csoport fejlettségétől függően alkalmasszerűen kötött formában is szervezhető tevékenység. A szervezési formát az óvodapedagógus választja meg a tevékenység témájától függően.
- Intézményeinkben elsősorban kötetlen tanulási formát alkalmazunk, kivéve a mozgás tevékenység. A gyermekek 5 éves korától a csoport fejlettségétől, a tevékenység tartalmától függően kötött formában is szervezhető tevékenység. A szervezési formát az óvodapedagógus választhatja meg.
- A tanulási módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Az eljárásainkat változatosan, mindenkor az adott szituációnak, feladatnak megfelelően kombináljuk. Az alkalmazott módszerek a tanítás-tanulás eredményességét segítik.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Érdeklődik szűkebb-tágabb környezetéért.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem.
- Kitartó a feladatok megoldásában, végrehajtásában.
- Életkorának megfelelő munkatempóval dolgozik.
- Alkalmazkodik a szabályokhoz, tudja késleltetni szükségleteinek kielégítését.
- Megfelelő szókinccsel rendelkezik, érthetően kommunikál.
- Érdeklődik az iskola iránt.
- 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- A sikeres iskolai munkához rendelkezik testi- lelki és szociális érettséggel.
- Belép a hosszú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik.

XII. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az óvodába járó hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, valamint tehetséges gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az óvoda kötelessége. Az óvodai nevelésnek meghatározó jelentősége van ebben, az egyenlő bánásmód érvényesítésével, a szociális hátrányok kompenzálásával.

Cél: A preventív, támogató, befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés folyamatos biztosítása. Tudatos óvodapedagógiai tevékenységek szervezésével a hátrányok, lemaradások csökkentése, az adott problémák korrekciója, prevenciója, a kiemelkedő képességek fejlesztése.

Feladat:

- Integrált nevelés feltételeinek biztosítása
- Intézményen belüli szegregációmentesség biztosítása
- Egyenlő bánásmód elvének érvényesítése
- Esélyteremtés, hátránykompenzáció
- A gyermek személyiségének komplex fejlesztése.
- A gyermekek önbecsülésének, önértékelésének, én hatékonyság érzésének fejlesztése.
- A gyermekek megfigyelése, mérése.
- A gyermekek társas kompetenciáinak fejlesztése: tolerancia, szolidaritás, együttműködési készség.
- Gyermekvédelmi feladatok erősítése
- Inkluzív pedagógia megismerése, alkalmazása
- Szakmai ismeretek folyamatos gyarapítása
- Kompetencia alapú óvodai nevelés alkalmazása
- Az óvoda-iskola átmenet segítése
- Család-óvoda kapcsolat erősítése
- Az óvoda és a fenntartó közötti kétirányú információ-áramlás
- biztosítása

XIII. A KIEMELT FIGYELMET, EGYÉNI BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE

- Az integrált nevelés során az eltérő családi háttérrel rendelkező különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt neveljük, fejlesztjük.
- Lehetőséget teremtünk minden gyermek számára képességei kibontakoztatására, képességeiket fejlesztjük.
- Az otthonról hozott kultúráját elfogadjuk értéként és a csoport normáinak megfelelően alakítjuk.
- Előítélettől mentes együttműködő, elfogadó környezetet alakítunk ki.
- Az egyéni különbségekre figyelő pedagógia módszereket alkalmazzuk.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését speciális szakemberek bevonásával segítjük.

XIII.1. Potenciális tanulási zavarok megelőzése

Cél

- A nehézséggel küzdő gyermekek problémáinak minél korábbi felismerése, célzott fejlesztésük elősegítése. Megelőzni vagy csökkenteni azokat a tanulási nehézségeket, amelyek a lassúbb érés, vagy egyéb okok miatt keletkeznek.

Feladat

- Játékos, prevenciós, korrekciós foglalkozások szervezésével azoknak a pszichikus funkcióknak a fejlesztése, amelyek az iskolai tanulás alapvető feltételei, s melyek elmaradásának következtében különböző tanulási nehézségek, részképesség és magatartási zavarok léphetnek fel.

Prevenció

A prevenciós fejlesztés az óvodai nevelés egész folyamatában érvényesül. Ez a gyermekfejlődési sajátosságaira való tudatos odafigyelés, követés, támogatás, a céloknak megfelelő módszerekkel, eszközökkel, és szervezési módokkal.

Felzárkóztatás – korrekció

Intenzíven fejlesztjük azokat a gyermekeket, akik a személyiség fejlődésben társaikhoz képest lemaradást mutatnak fizikailag, pszichésen képességeikben és szociális szinten. A korrekció a fejlődésben bekövetkezett megakadáson segíti át a gyermekeket.

XIII.2. Sajátos Nevelési Igényű Gyermekek

Az óvoda Alapító Okirata szerint intézményünk a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését, fejlesztését vállalja fel.

Nkt. 4. § 25. * bekezdése alapján:

sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A fejlesztéshez szükséges személyi feltételek biztosításához megfelelő szakemberek segítségét kérjük. A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Célunk:

- A harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezetben természetessé váljon a gyermekek között személyiségük különbözősége.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba.

Alapelvünk:

- A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának, fejlettségének megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön.
- Valljuk, hogy a többi gyermek között, párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztőjáték a legeredményesebb formája a fejlesztésnek.
- Gyermekközösségbe olyan sajátos nevelési igényű gyermekek integrálhatók, akik a többiekkel együtt nevelhetők.

A sajátos nevelési igényű gyermek iránti elvárást állapotának jellege, fejlettségének mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota befolyásolja, egyes területen kiemelkedő teljesítményre is képes lehet. Ennek felismerése és gondozása, kiemelt feladatot jelent. Az óvodai nevelés folyamán arra törekszünk, hogy mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni. A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

Sajátos nevelési igényű gyermekek differenciált fejlesztését intézményünkben integráltan, a megfelelő feltételek megteremtése mellett, szakemberek közreműködésével valósítjuk meg. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A habilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

Az óvodapedagógus feladata:

- A fejlődést elősegítő kiegyensúlyozott légkör megteremtése
- A másság elfogadása, empátia, tolerancia,
- Befogadó, elfogadó környezetet megteremtése
- Az integráláshoz szükséges szakmai tudás gyarapítása
- A szakemberekkel való folyamatosan konzultáció
 - az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
 - fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
 - a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
 - az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé

XIII.3. Tehetséges gyermekek nevelése

Cél

- Az egyes területeken kiemelkedő képességek felismerése, az erős és gyenge oldalak feltérképezése. Tehetségazonosítás, tehetséggondozás megvalósítása.

Feladat

- A tehetséges gyermekek képességeinek fejlesztése az egyéni bánásmód és differenciálás módszereinek alkalmazásával.

Óvodapedagógus feladata

- Megfelelő tárgyi feltételek, tevékenységek biztosítása a tehetség kibontakoztatásához.
- Folyamatos felkészülés a speciális képességek támogatásához
- Differenciált, a gyermek tempójához, fejlettségi szintjéhez igazodó fejlesztés
- Egyéni bánásmód tudatos alkalmazása
- Pozitív, reális értékeléssel a gyermek sikerélményének biztosítása, kreativitásuk, intellektusuk erősítése.
- A fejlődés folyamatos nyomon követése
- A szülő segítése gyermeke fejlődésének további kibontakoztatásában. (a családok lehetőségeit figyelembe véve)

A tevékenység tartalmi megvalósítása

Az óvodai tevékenységek során felismerhetjük azokat a gyerekeket, akik bizonyos területen kiemelkedő képességekkel rendelkeznek. A tehetséges gyermekeket egyéni sajátosságaik szerint fejlesztjük, törekedve arra, hogy meglévő képességeit kibontakoztassuk, erősítsük. Olyan lehetőségeket biztosítunk számukra, amelyek elősegítik tehetségük kibontakozását. Ráirányítjuk a szülők figyelmét a kiemelkedő képességre és segítséget nyújtunk a további fejlesztés lehetőségeinek megtalálásában. A kiemelkedő adottságok, képességek megjelenési formái előfordulhatnak intellektuális, művészi és szociális területen.

A szülői igényeken alapuló tehetséggondozás óvodás korú gyermekek számára.

Érintettek köre: 4-7 éves gyermekek,

Szervezeti keretek: csoportos forma

Tevékenységi forma:

- játékos mozgás-, ovi foci-, torna, preventív mozgásfejlesztés – úszásoktatás
- néphagyomány – néptánc,
- zenei képességfejlesztés – zeneovi
- vizuális nevelés – kézműves foglalkozások
- nyelvi nevelés
- kognitív képességek fejlesztése

XIV. SAJÁTOS SÁGOK ÉRVÉNYESÜLÉSE A NEVELÉSI RENDSZERÜNKBEN

XIV.1. Módszertani kultúra megújítása: a kompetencia alapú óvodai programcsomag felhasználásával

- Székhelyintézmény
- Kikelet Tagintézmény
- Ligeti Tagintézmény
- Margaréta Tagintézmény
- Nefelejcs Tagintézmény

Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az ismereteket alkalmazni képes tudást középpontba helyező oktatást értjük. Ennek egyik elengedhetetlen feltétele a pedagógiai módszertani kultúra megújítása, melynek lehetséges eszköze a problémaközpontú tanítás vagy a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezettő tanítás – tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés.

Az óvodai programcsomag az egész személyiség – és benne a pszichikus funkciók-fejlesztését hangsúlyozza, amelyek alkalmassá teszik a gyermeket az alap kultúrtechnikák elsajátítására. Mindezt játéktevékenységbe ágyazva, a mozgás elsődleges funkcióját szem előtt tartva, inkluzív pedagógiai szemlélettel végzi.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

A pedagógiai fejlesztés célja az óvodából – iskolába való átmenet tartalmilag újszerű kidolgozása; az inkluzív pedagógia megvalósítása; a játéknak, mint a fejlesztés céljának és eredményének megjelenítése; a játék – érzelem – erkölcs metodikai kapcsolatának érvényesítése.

A fejlesztések megalapozását egy önálló óvodai programcsomag biztosítja, amelynek egyes elemeit a pedagógiai módszertani kultúra megújítása érdekében beépítjük nevelő munkánkba.

A kompetencia alapú óvodai programcsomag az Óvoda Nevelés Országos Alapprogramjának szellemiségében készült, a 21. század kihívásainak megfelelően.

A kompetencia alapú óvodai programcsomag célja, hogy a gyermekek felfedezzék képességüket, készségüket, azokat fejlesztve kialakuljon egészséges önbizalmuk „én tudatuk” és képesek legyenek az élethosszig tartó tanulásra, amely segíti őket abban, hogy az életük során eléjük gördülő akadályokat zökkenőmentesen tudják elhárítani.

XIV.2. Komplex Prevenziós Óvodai Program elemeit alkalmazó intézmények helyi nevelési gyakorlata

- Tündérbert Keleti Óvoda Székhelyintézmény
- Kikelet Tagintézmény
- Ligeti Tagintézmény
- Orgonasíp Tagintézmény
- Százszorszép tagintézmény
- Koszorú úti Telephely

A hátrányok kompenzálására a tanulási eredményesség javítására fejlesztő programot valósítunk meg.

A prevenció és korrekció fejlesztőprogram tartalma:

Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex Prevenció Óvodai Program elemeinek beépítése a pedagógiai gyakorlatba.

A fejlesztés alapja a potenciális tanulási zavarok megelőzése, a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztése a mozgáson keresztül. A fejlesztő program szervesen beépül a természetes gyermeki megnyilvánulásokba, ezek közül kiemelten a mozgásba és a játékba. Tervszerűen és tudatosan alkalmazzuk a kultúraátadás folyamatában. A fejlesztés az alapfunkciókban meglévő hiányok kompenzálását szolgálja, pozitívan hat a viselkedési szokások alakulására.

A fejlesztő foglalkozások alapvető tevékenysége az óvodáskorú gyermekfejlődési sajátosságaiból adódóan a játék. A célzott fejlesztő játékok egyénre szabottak, az adott gyermek egyéni fejlettségéhez, képességéhez, az aktuális teljesítményéhez igazodnak. A fejlesztés az elakadás pontjától fokozatosan egymásra épülő fejlesztésekkel valósul meg. A feladatok transzfer hatása miatt sok területet érint, egyszerre több funkció komplex fejlesztése történik.

A fejlesztő program alkalmazásának alapelvei

- Szervesen illeszkedik a nevelési programba.
- Messzemenően épít a gyermekek érzelmi, belső motivációjára.
- Lehetőség szerint kapcsolódik a gyermekek spontán tevékenységéhez.
- Folyamatos, következetes alkalmazást igényel az óvodai nevelés egész időtartamában.
- Az óvoda egész napos tevékenységrendszerének minden mozzanatához kapcsolódik.
- Alapvető követelmény a gyermekek jó közérzetének biztosítása, ezért a fáradás jeleit észlelve, módszerváltás vagy a tevékenység teljes elhagyása kívánatos.
- A foglalkozások horizontálisan és vertikálisan is egymásra épülnek.

Óvodapedagógus feladata

- A gyermek teljes elfogadása az adott fejlettségi állapotában
- A probléma feltérképezése
- A gyermek fejlődésének folyamatos követése
- Az egyénre szabott, differenciált fejlesztés megvalósítása.
- Elegendő idő és gyakorlási lehetőség biztosítása
- Játékos módszerek, eszközök alkalmazása a lemaradás csökkentésére

A programunk eredményességét, hatását erősítik a következő speciális eszközök:

- Egész alakot láttató tükör

A testsémafejlesztés fontos és hasznos kelléke, sok játéklehetőséget hordoz magában. Segítségével a gyermek képet alakíthat ki önmagáról, testéről, fejlődik „én” tudata.

- Lateraritást jelző karszalag

A kéz, később a test jobb-bal oldalának megkülönböztetését segíti a testnevelési foglalkozáson (de játékidőben is) a jobb csuklón viselhető színes szalag, gumipánt.

- Fejlesztő játékok

A játékeszközök vásárlásánál az óvodapedagógus tudatosan odafigyel arra, hogy melyik játék milyen részképességet fejleszt.

- Mozgást fejlesztő tornaszerek, napi játékos használatra.

A gyermekek játékidőben is használhatják - megfelelő szabályok betartásával- a mozgásfejlesztő eszközöket.

A mozgásfejlesztés területei

- nagymozgások fejlesztése (járás, futás, ugrás, csúszás, kúszás, mászás stb.)
- egyensúlyérzék fejlesztése
- szem-kéz koordináció fejlesztése
- szem-láb koordináció fejlesztése
- finommotorika fejlesztése

Mozgásfejlesztés a napi tevékenységekben.

Időnként, a csoport életkori sajátosságainak megfelelően kiemelt mozgásos napokat szervezünk. Ilyenkor nagyobb teret, időt, változatosabb eszközöket biztosítunk a gyermekeknek.

3-4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlesztése az elsődleges cél, - járás, csúszás, mászás fejlődésének elősegítése -, melyhez szorosan kapcsolódik a testséma fejlesztése.

4-5 éves korban nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. Az egyensúlyérzék fejlesztése a fülben lévő vesztibuláris központ spontán ingerlésével történik. Ilyenek: a hintázó, ringató, pörgő mozgásokat szolgáló eszközök.

Nagy szerepet kap a tér mozgásos megismerése, a térirányok észlelése, kifejezése, a különböző formák bemozgása.

5-6-7 éveseknél célzottan jelentkezik az észlelés fejlesztése, nagy szerepet kap az alakítás – formaállandóság fejlesztése. Ebben az életkorban az ismert gyakorlatok csukott szemmel is elvégezhetők. Az előzőekben megfogalmazott mozgások mellett elsősorban a finommotorika fejlesztése kerül előtérbe.

Én funkciók alapozása

A nagymozgások fejlesztésénél a mozgás feletti kontrollt erősítő, a mozgás tudatos irányítását elősegítő gyakorlatok, az én kontroll funkcióinak közvetlen alakítói.

A szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése: a testrészek feletti uralom az ügyesség érzését keltik, pozitív énképet eredményeznek, pozitív viszony alakítható ki a saját testhez, amely az önmag elfogadását segíti elő. A mozgásos feladatoknál szükséges a gyermekek egymásra figyelése, egymáshoz való alkalmazkodása.

A mozgásos feladatokra adott konkrét visszajelzés a gyermek számára felfogható értékelés én képének alakulásához.

A gyermek tapasztalatokat szerez arról, hol vannak a tényleges „én” határai a fizikai és a szociális térben, összehasonlíthatja, kipróbálhatja önmagát társaival.

A testséma fejlesztés területei

- Testfogalom, testrészek ismerete (önmaga felismerése, azonosítása, testrészek megismerése, funkciójuk)
- A test személyi zónájának alakítása (oldalasság és a test elülső-hátulsó zónájának alakítása)
- Az egyes testrészek fejlesztésére alkalmas mozgások
- Adott tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása

Testséma fejlesztés a napi tevékenységekben

Meghatározott testrészekre koncentráció feladatok során tanulja meg a gyermek a szándékos mozgások akarati irányítását, amely a figyelem koncentrációt, és az akarati erőfeszítést erősíti.

Fejlesztő tárgyak használata: a tükör, amely a vizuális testmodell, az én kép kialakítását segíti. A tükör visszajelzi a különböző mozgásokat, így tökéletesebb kivitelezésre ösztönöz, új mozgásformák kipróbálására készíti. Információkat nyújt a gyermeknek testi jellemzőiről, magasságáról, testalkatáról, az én-határok térbeli kiterjedéséről, elősegítve a testfogalom kialakulását, az én valóságosabb elfogadását.

A percepciófejlesztés (észlelés) területei

- Vizuális (látás) fejlesztés
- A szemmozgás tudatos kontrolljának kialakítása és erősítése.
- A szem fixációs működésének erősítése:
- Vizuális zártág – egészlegesség észlelésének alakítása:
- Vizuális időrendiség felismertetése:
- Vizuális ritmus:
- Vizuális helyet – pozíció felismertetése:
- Vizuális memória fejlesztése
- Az alaklátás és formaállandóság fejlesztése
- A lehető legtöbb féle alak – forma – méret motoros kialakítása:
- Különböző tárgyak, alakok, formák, méretek felismertetése a gyerekek környezetében:
- Adott vizuális minta kirakása:
- Minták rajzolása, festése.
- Részekből különböző alakzatok összerakása.
- A tapintásos – sztereognosztikus – észlelés fejlesztése
- Mozgásos (kinesztétikus) észlelés fejlesztése
- A térészlelés – térbeli viszonyok felismerésének fejlesztése
- Az alapvető téri irányok megismerése saját testének közvetítésével:
- Térbeli irányok, viszonyok megismertetése a körülötte lévő tárgyakkal:
- A hallási észlelés (auditív) fejlesztése
- A hangzási analízis – szintézis fejlesztése
- A keresztcsatornák fejlesztése
 - vizuális-tapintásos
 - vizuális-auditív
 - vizuális-kinesztétikus
 - hallási tapintásos
 - szem-kéz koordináció

A verbális fejlesztés területei

- A tárgyak megnevezése
- Térbeli viszonyok
- Irányok
- Helyzet
- Idő
- Alapformák
- Alapszínek

- Méret, hasonlóság, különbözőség, ellentétesség

XIV.3. Tevékenységközpontú óvodai nevelést alkalmazó intézmények helyi nevelési gyakorlata

- Margaréta Tagintézmény
- Nefelejcs Tagintézmény
- Élet úti Telephely

A Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program alkotói: Fábrián Katalin - dr. Chrappán Magdolna. Elkészítésében dr. Gáspár László, dr. W. Mikó Magdolna, Szemán Józsefné dr., dr. Bondár Zsuzsanna, Baróczi Judit, FABULA Alapítványi Óvoda és a Keleméri Óvoda óvodapedagógusai: Kárpáti Magdolna, Házi József Attiláné, Blaháné Olcsvári Mária vettek részt.

A Programot az országos Közoktatási Intézet 1996-ban minősítette, 1999-ben adaptáltuk és speciális feladatokkal egészítettük ki.

Tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának.

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére kell irányulnia az emberi jogok és a gyermeket megillető tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

A Tevékenységközpontú Óvodai nevelés alapfeladatai:

A Tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek központba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapfeladatának.

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, nevelését, fejlesztését helyezi előtérbe:

- tudatos, tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével
- kooperációra és kommunikációra neveléssel

A kooperáció konkrét tartalma: a társas, közösségi és egyéni élet feltételeinek közös összehangolt erőfeszítésén alapuló újratermelése.

A kommunikáció konkrét tartalma: a közmegegyezésre (a konszenzusra) való törekvés mindazokban a kérdésekben, amelyek az együttélés és együttműködés előkészítését, lebonyolítását, ellenőrzését és értékelését szolgálják.

E komplex feladat a szociális tanulás intenzív formája, mely feltételezi, hogy a gyermek megtanul:

- beszélni,
- közlekedni,
- a környezet adta keretek között tevékenykedni, az eszközöket használni,
- a társakkal együttműködni, - ellesni a mindennapi élet adta szerepeket és magatartás mintákat.

A feladatok egy részét eltérő kulturális színvonalon a családok teljesítik. Az óvoda azonban nem csupán kiegészítő szerepet játszik, hanem kiterjeszti, felerősíti a szociális tanulást.

Nevelési gyakorlatunkban kiemelten kezeljük a környezet- és természetvédelmi nevelést, hagyományápolást, népszokások megismerését, és az egészséges életmódra nevelést.

Célunk, hogy gyermekeink felnőttként ezen értékek megóvására törekedjenek.

Tevékenységközpontú óvodai nevelési gyakorlatunkból adódó céljaink:

- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, és értelmi érettség kialakítása.

- „A 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, a személyiség fejlesztéssel történik a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.”
- A nevelés, mint „tudatos értékválasztás” a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg, hiszen a gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik.
- A nevelési gyakorlat nem egyoldalú gyermekközpontúságot hirdet, nem abszolutizálja a gyermeki szükségleteket és az óvodáskori adottságokat.
Valljuk, hogy a gyereket minden életkori szakaszban orientálni kell valami felé, vezetni kell valahová.

Speciális céljaink:

- A kommunikáció és kooperáció biztosításával a gyermekek életre való felkészítése, egyéni fejlődési ütemükhöz mérten.
- Integrált óvodai nevelés keretein belül a sajátos nevelési igényű gyermekek mindennapi életbe beilleszkedésének elősegítése, képességeik fejlesztése.

Óvodai nevelésünk tartalma:

- A tevékenységeken keresztül jut érvényre, és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg.
- A feladatrendszer elemeit a nevelés foglalja keretbe. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól, azok komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg.
- A nevelés tervezésekor nem szedhetjük szét elemeit, egységben gondolkodva, a tervezett tevékenységből kiindulva kell a tervezést átgondolnunk.
- A Heti rend kialakítása más-más lehet az óvodapedagógus, a gyermek igénye és képessége alapján, valamint speciális feladataink megvalósításának lehetőségei szerint.
- A cél- és a feladatok ismeretében, a négyes tevékenységrendszerből kiindulva, heti váltáshoz igazodva tevékenykedünk.
- Alapvetően a tevékenységek megtervezéséből kiindulva a nevelés-tanulás komplex egymásra hatását figyelembe véve szükséges terveznünk a sokoldalú tevékenységeken keresztül.
- A kommunikáció és kooperáció tervezése féléves tervekben, féléves értékeléssel történik.
- Speciális feladataink tervezése és dokumentálása a csoportnaplóban történik kiegészülve a fejlesztő pedagógus tervével
- Kérdések, beszélgetések, feladatok, cselekedtetés, a gyerek játéka, tanulási tevékenysége és egyéb cselekedetei alapján, főként spontán, időnként céllal szervezett helyzetben valósul meg.

A feladatrendszer elemei:

- 1. Játék- és tanulási tevékenység**
- 2. Társas- és közösségi tevékenység**
- 3. Munkatevékenység**
- 4. Szabadidős tevékenység**

XV. AZ INTÉZMÉNYEK EGYÉNI SAJÁTOSÁGAI

XV.1. Székhelyintézmény

Regisztrált tehetségpont

Intézményünkben már sok éve folyik magas szintű tehetséggondozás és fejlesztés. 2012-től regisztrált tehetségpontként működünk. A tehetséggondozás legfontosabb feladata a tehetségigéreték felismerése, azonosítása. A kiemelkedő képességek fejlesztése a napi tevékenységekbe beágyazva, az egyéni sajátosságok figyelembevételével, a differenciálás módszereinek alkalmazásával történik. A tehetségműhelyekben lehetőséget adunk a különböző területeken megmutatkozó tehetségek fejlődésére. A szülővel való folyamatos kommunikáció segíti a tehetségsírák felismerését, fejlesztési lehetőségek ajánlásával, és megteremtésével, gazdagító, dúsító programok szervezésével támogatjuk a kibontakozását. Az intézményünkben eltávozó kis tehetségek fejlődését igyekszünk nyomon követni tanulmányaik során.

Tehetséggondozó tevékenységek:

- Néptánc foglalkozásokon népi játékokkal népzenevel, táncos mozgásokkal ismerkednek.
- Zeneviben ritmus - és hallásfejlesztésre alkalmas tevékenységekben vehetnek részt.
- Kézműves műhelyben lehetőségük van kipróbálni újszerű és különleges technikákat, eszközöket.
- Játékos mozgásfejlesztés: Ovifoci, Gyermektorna

Zöld Óvoda

Cél: Környezettudatos, természetbarát magatartás és szemléletmód kialakítása. A fenntarthatóságra nevelés megvalósítása.

Feladat: Tudatosítani a gyermekekben a környezetvédelem fontosságát, a környezet szennyezés veszélyeit. A természet szépségeinek felfedeztetése. Szűkebb és tágabb környezetünk aktív megismerése. Cselekvéses megtapasztaláson alapuló programok szervezésével környezetbarát szokások megalapozása.

Biztonságos Óvoda Program

Cél: Az óvodások biztonságosabb közlekedésre való felkészítésének elősegítése. ~~Az óvodák,~~ Az óvodapedagógusok közlekedésbiztonsági szakmai ismereteinek bővítése, gazdagítása. szakmai fejlődésük támogatása.

Feladat: A közlekedésbiztonsági ismeretek átadása élményszerű tevékenységek szervezésével.

„Dohányzás vagy Egészség” Alternatív Kiegészítő Óvodai Program

Cél: A dohányzást, mint káros szokást elutasító attitűd kialakítása, egészségvédő szemlélet formálása.

Feladat: Játékos tevékenységek, programok szervezésével az egészséges és egészségtelen szokások megismerése. Káros szokásokat elutasító, egészségvédő magatartásformák kialakítása.

Boldog Óvoda Program

Cél: A mindennapi problémák, kihívások megoldása pozitív életszemlélet kialakításával.

Feladat: A gyermekeket megtanítani az eléjük kerülő élethelyzetek minél könnyebb megoldására, iránymutatást adni a pozitív, gördülékenyebb megoldási lehetőségek előhívására, megfogalmazására, a problémák stressz mentes, hatékonyabb kezelésére.

A gyermekek lelki egészségének fejlesztése, magabiztosságának, önbizalmának erősítése. A Boldogságóra Program 10 egymásra épülő témából áll, melyek fokozatosan tárják a csoport, gyermekek elé a boldogság sokféle lehetőségeit, területeit, az arra való törekvés feltételeit.

„Mesevarázs” báb- és drámacsoport, „Zenevarázs” énekkar

Intézményünk óvodapedagógusaiból alakult a "MESEVARÁZS" báb és drámacsoport és a „ZENEVARÁZS” énekkar.

Célja: Irodalmi - zenei - művészeti élménynyújtás, a gyermekek érzelmi életének gazdagítása a bábjáték, drámajáték, az ének-zene módszereivel és eszközeivel.

Feladat: Az óvodai tevékenységek, programok bővítésével ünnepeink és hétköznapijaink gazdagítása. Báb darabok kidolgozása, bábok, díszletek készítése, dalok tanulása folyamatosan. Színvonalas báb és mesejáték előadások, énekes műsorok szervezése.

Projektjeink:

- **Egészségnevelési mentálhigiénés projekt:** Népmese napja, Egészség hét (salátakóstoló, rajz kiállítás, zöldség szobrászat) Gyógytea kóstoló, Sport napok, versenyek
 - **Közlekedésre nevelés projekt:** Kerékpáros és rolleres ügyességi verseny, Látogatás a Mentőszolgálatnál és a Tűzoltó állomáson, Közlekedési nap (megkülönböztetett jelzésű járművek megismerése)
 - **Ünnepek ünnepélyek projekt:** Őszi rendezvények (kirándulás, szüretelés, szőlőprézelés, kukoricamorzsolás, őszi műsor és vásár), Adventi programok, Farsang, Kiszé bábégetés, Nemzeti ünnepünk: Március 15., Húsvéti hagyományápolás, Majális
- ### **Tündéerkert Napok**
- Egy hetes rendezvénysorozat változatos programokkal: kirándulás, közlekedési nap, családi kézműves délután, sportvetélkedő, koncert, tehetséggondozó csoportok bemutatkozása, OVI GÁLA: nagy csoportos gyermekek búcsúzása.
- **Fejlesztő foglalkozások projekt:** Fejlesztőpedagógus szakvizsgával rendelkező kolléganők az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat véleménye alapján, kis csoportokban, célzott fejlesztéseket végeznek a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára.

A projektjeink részletes programja az éves munkatervben megtalálható.

Sószoba

Óvodánk sószobával rendelkezik. A gyermekcsoportok hetente 1 alkalommal látogatják a só szobát, ahol légző gyakorlatokat végeznek, anyanyelvi játékokat játszanak, mesét hallgatnak, természet filmeket néznek, játékos, fejlesztő tevékenységeket végeznek.

Célja: A gyermekek egészségének védelme, a felső légúti betegségek megelőzése, csökkentése.

XV.2. Kikelet Tagintézmény

A kompetencia alapú program beillesztése

Óvodánkban 2009-2010-es nevelési évtől uniós pályázat keretében került bevezetésre a kompetencia alapú óvodai nevelés.

A kompetencia alapú oktatás célja: hogy a gyermekek a mindennapi életben hasznosítható tudással rendelkezzenek – nem lemondva az ismeretek elsajátításáról, vagyis „ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés” megvalósítására törekszik.

Fontosnak tartjuk, hogy az elméleti alapvetéseket érvényesítsük a megvalósítás során

A képességfejlesztés összhangban van az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követésével.

Ennek megfelelően differenciálunk tervezésünkben több szintre. Figyelembe vesszük a gyermekek képességstruktúráját. A gyermek adottságainak, képességeinek, készségeinek figyelembe vételével tervezzük meg a gyermekek fejlesztési programját.

Törekszünk a kompetencia alapú óvodai programcsomag elméletének teljes megvalósítására, a tématervezési javaslatok és a kiegészítő segédletek elemei részenként is felhasználhatók.

A természeti és társadalmi környezet megismerésének területei komplex módon történik.

Fontosnak tartjuk a környezeti elemek védelmét, a környezettudatos magatartás kialakítását.

Tehetséggondozó tevékenységek:

- Néptánc foglalkozásokon ismerkednek a gyermekek a népi hagyományokkal, népi játékokkal, népzenevel, táncos mozgásokkal
- Ritmikus mozgás foglalkozáson koordinált, esztétikus ritmusos mozgás fejlesztése zenére.
- Kézműves műhelyben bővül anyagismeretük, és különleges technikákat ismernek meg.
- Játékos mozgásfejlesztés: Ovifoci
- Sakk műhely, logikai készségük fejlesztésére

Egészségnevelési mentálhigiénés projekt:

Egészség hét – fogorvos előadása, hangtál meditáció, mézes nap, reformélelmiszer bemutató, Mozgásos tevékenységek, gyermekjoga, egészséges ételek készítése, plakátkészítés, babafürdetés, stb. minden évben megújuló szervezésben

Közlekedésre nevelés projekt:

Óvodánk részt vesz az „Ovizsaru” programban. Kerékpáros és rolleres ügyességi verseny, séta a közlekedés megfigyelésére, Közlekedési nap (megkülönböztetett jelzésű járművek megismerése, rendőrautó, motor, tűzoltó ellátogatása)

Ünnepek ünnepélyek projekt:

Fontos célunk a közösségi fejlesztés, lehetőség szerint a családok bevonásával. Őszi rendezvények, Márton napi lámpás, Adventi programok, Kikeleti advent – gyermekközösségi nap, Lucázás, Farsang, Kiszé bábégetés, Nemzeti ünnepünk: március 15. Húsvéti hagyományápolás, Majális, Anyák napja

Fejlesztő foglalkozások projekt:

Fejlesztőpedagógus szakvizsgával rendelkező kolléganők az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat véleménye alapján, kis csoportokban célzott fejlesztéseket végeznek a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára

Őszi hét: Minden napnak van egy meghatározó programja: Táncházt, a Magyar népmese napja, kézműves nap, őszi népi sportjátékok, gyümölcs-szobrászat, almás kalácssütés, őszi műsor, közös családi délután keretében.

Kikeleti gyermekvigasságok hete

Egy hetes rendezvénysorozat változatos programokkal: kirándulás, közlekedési nap, sportvetélkedő, csoportok homokvárépítő versenye, Családi nap, tehetséggondozó csoportok bemutatkozása, koncert, nagy csoportos gyermekek búcsúzása.

Só szoba

Célja: A gyermekek egészségének védelme, a felső légúti betegségek megelőzése.

A gyermekcsoportok rendszeresen látogathatják a só szobát, ezalatt változatos tevékenységeket biztosítunk számukra, további fejlesztési lehetőségeket teremtve.

XV.3. Ligeti Tagintézmény

OVI ZSARU PROGRAM

Célja: Az óvodáskorú – *elsősorban nagycsoportos* – gyermekek biztonság érzetének segítése, erősítése.

Feladata: Az egyéni ismeretek feltérképezése az áldozattá válással kapcsolatosan, az életkori sajátosságnak megfelelő, és szintű információk átadása a témában.

VÖRÖSKERESZTES BÁZISÓVODA

A Magyar Ifjúsági **VÖRÖSKERESZT BÁZISOVI PROGRAMJA** egy nyitott elkötelezettségen alapuló szakmai hálózat, amely a mozgalom értékeinek és tevékenységének terjesztését és „élővé tételét” célozza az óvodai közösségek (pedagógusok, szülők, családok) valamint természetesen a kisgyermek körében. A közösségi alapú gondolkodás jegyében tagóvodánk önállóan tevékenykedik a Vöröskeresztben, teret adva a nevelő munkában a mozgalom eszméinek és tevékenységeinek.

- Odafigyelünk, hogy az intézményünk dolgozói elmeihessenek csoport specifikus elsősegély tanfolyamokra.
- Foglalkozásokat tartunk a gyerekeknek a Vöröskeresztről, vagy éppen a napsugárzásról, vagy más vöröskeresztes-egészségnevelő témáról.
- Nyitott fórumokat vagy egészségnapokat szervezünk a szülők bevonásával, egyszerre aktivizálva őket önkéntesként, és egyszerre tájékoztatva őket fontos témákról (pl. nem köztelező védőoltások/pandémia, egészségnevelés, stb.)
- Helyet adunk, vagy segítünk a közeli véradások szervezésében.
- Gyűjtéseket szervezünk, (pl. karácsonyra használt játékot, vagy ruhát gyűjtünk a rászorulóknak)
- Népszerűsítjük a Vöröskereszt munkáját.
- Közös pályázatokat és projekteket szervezünk a Vöröskereszttel.

LIGETI NAPOK

Óvodánkat 1999 – ben adták át, névadása is ekkor történt meg. Ettől az évtől kezdve minden évben megrendezzük a „**Ligeti Napok**” három **napra** tervezett rendezvénysorozatát. Ezeken a napokon mindig változatos minden évben megújuló programmal várjuk a **gyerekeket és szüleiket**.

XV.4. Margaréta Tagintézmény

Nevelési gyakorlatunkban építünk a gyermekek azon alapvető tevékenységeire, amelyek az óvodás korosztály sajátosságai; a **játék, mozgás, anyanyelvi nevelés**, hangsúlyozott a **külső világ tevékeny megismerése, az egészséges életmódra nevelés, a művészeti, esztétikai, erkölcsi értékek közvetítése, a nemzeti kultúra ápolása, átadása**, valamint a szülők megnyerése és partnerként való kezelése nevelésünk során.

ERDEI ÓVODA: A környező világra nyitott azt megismerni vágyó, minden iránt érdeklődő nevelés vállalása, olyan szabad légkör megteremtése mellett, ahol minden korosztály talál magának érdekes tevékenységet, izgalmas programot. Környezetük megismerése, védelme, ismerkedés természetes környezetünkkel, az egészséges életmódra nevelés megvalósítása helyszíni tevékenységek során. Tagintézményünk egy óvodai csoportja minden nevelési évben részt vesz néhány napos Erdei óvodai programban.

2020-tól Az „Örökös Zöld Óvoda” cím birtokosai vagyunk, ezt a továbbiakban is megőrizzük.

„**KIVÁLÓ GYAKORLÓHELY**” címet nyertünk 2020-ban. mentori munkánk bizonyításaképpen pályáztunk a Debreceni Egyetem felhívására, melynek eredményeként elnyertük „Kiváló Gyakorlóhely” címet.. Tagintézményünk évek óta fogad főiskolai hallgatókat, szoros együttműködésben az óvodapedagógus szakos hallgatók képzését végző egyetemekkel.

ÁLLATASSZISZTÁLT TERÁPIA - FEJLESZTÉS:

SNI -s gyerekek foglalkoztatása terápiás kutyák segítségével.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése új módszerek alkalmazásával. Az állat-asszisztált foglalkozások lehetőséget biztosítanak az alapkompenciák, az új tanítási tanulási módszerek és eszközök hatékonyabban támogatják az ismeretek többoldalú megismerését és rögzítését. A multi szenzoros érzékelés kreatívabbá teszi a gyereket. Az egyénre lebontott feladathelyzetekben könnyebben megnyílnak a gyerekek, együttműködők lesznek. A program segít a viselkedésproblémák áthidalásában, több lehetőség nyílik a spontán reakciók beépítésére. A kitűzött célok könnyebben, rövidebb idő alatt és örömteli foglalkozások keretében érhetőek el. Ez az oktatási módszer a hátrító, negatív viselkedésű, problémás gyerekeknél rendkívül eredményes, kreativitást és sokoldalú probléma megoldási lehetőséget biztosít a pedagógus és a gyermek számára egyaránt. A gyermek empátiát, toleranciát, türelmet, gondoskodást, szeretetet, örömet, feszültségoldást kapnak és tanulnak. A speciális módszer használatának célja segíteni a verbális és nonverbális kommunikáció kialakulását, a pontosabb észlelés, a figyelem, a gondolkodás, és emlékezet fejlesztését. A kutya, mint motivációs társ van jelen. A kutya jelenléte elősegíti a nyugodt, kiegyensúlyozott pszichés állapot megteremtését.

OVIZSARU PROGRAM: Célunk, az óvodások biztonságosabb közlekedésre való felkészítésének elősegítése. Az óvodák, óvodapedagógusok közlekedésbiztonsági szakmai támogatása.

Feladatunk a közlekedésbiztonsági ismeretek átadása élményszerű tevékenységek szervezésével.

A „**Biztonságos Óvoda**” cím birtokosai vagyunk.

MITETSZIK BÁBCSOPORT: A gyermekek érzelmeire ható művészeti eszközök- báb, zene, vers, mese,–közvetítésével történő nevelés. Báb darabok kidolgozása, bábok készítése folyamatosan, a bábjátékos program bővítése. A gyermekek ünnepeit, hétköznapijait teszi hangulatosabbá a felnőtt bábcsoport működése.

MIHÁLY NAPI VÁSÁR: Olyan programokat szervezünk, amelyek segítik a szülők és az óvoda közötti kapcsolat erősítését. Érzelmi biztonságot nyújtó légkörben. a családok bevonásával. változatos tevékenységi formák biztosításával, a szabad mozgástevékenység, a természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítésével közös programok szervezése.Élményszerzés, közösségépítés. Óvodánkban, 2001 évtől kezdődően, minden évben megrendezzük a már hagyománnyá vált őszi Mihály napi vásárunkat. Ezeken a napokon mindig változatos minden évben megújuló programmal várjuk a gyerekeket és a családokat.

„ÓVODÁTÓL ISKOLÁG ALAPÍTVÁNY” támogatásával - minden év januárjában – Játékonysági rendezvényt szervezünk az óvodás gyermekek környezetének fejlesztésére.. A rendezvény az óvoda és a szülők kapcsolatát erősíti és a kitűzött célok óvodásaink érdekeit szolgálja.Pályázatokon való sikeres közreműködéssel valósítjuk meg az udvari fejlesztéseket, játékvásárlásokat.

PROJEKTJEINK:

- EGÉSZSÉGHÉT
- ÜNNEPEK ÜNNEPÉLYEK
- MADARAK ÉS FÁK HETE
- OVI-ZSARU PROGRAM

Projektjeink részletes programja az éves munkatervben megtalálható.

SÓ SZOBA

Célja a gyermekek egészségének védelme, a felső légúti betegségek megelőzése A gyermekcsoportok hetente látogatják a só szobát, légző gyakorlatokat végeznek, anyanyelvi játékokat játszanak, mesét hallgatnak. Képességfejlesztő játékokat játszanak.

KNEIPP(mezítlábas)ÖSVÉNY: használatával elősegítjük gyermekeink taktilis érzékének spontán körülmények közötti fejlődését. A különböző felületeken való mezítlábas járás **javítja az egyensúlyérzékét, jótékony hatással van testtartásunkra, segít a lúdtalp,** valamint a gerincdeformitások kialakulásának megelőzésében.

A tematikus ösvények a **talpuk reflexzónáit stimulálják,** így az egész szervezetre jótékony hatást gyakorolnak.

XV.5. Nefelejcs Tagintézmény

Pedagógiai gyakorlatunkban biztosítjuk az óvodás korú gyermekek fejlődésének optimális feltételeit. Építünk a gyermek alapvető tevékenységeire, mint a játék, mozgás és anyanyelvi nevelés. Nevelőmunkánk eredményességének alapvető feltétele a szülőkkel való hatékony együttműködés. **Nevelési, pedagógiai gyakorlatunk sajátosságai.** Az alapfunkción túl még sok más tevékenységet is szervezünk, melyek színesítik, gazdagítják a mindennapi nevelőmunkát, tagintézményünk arculatát és hagyományait.

ZÖLD ÓVODA - Cél: A természet tevékeny megismerése során a gyerekeknél a természetvédő, vizsgálódó szemlélet kialakítása, a „természeti szép” megláttatásán keresztül a természet szeretetének megalapozása, a környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.

Feladat: Egyre nagyobb biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben. A természetben szervezett foglalkozások a természet szeretetéből fakadó, egész életre szóló élményt jelentsenek, kapjanak életkoruknak megfelelő magyarázatot, ismeretet. A kiválasztott témák igazodjanak a lakókörnyezet sajátosságaihoz.

ERDEI ÓVODA Tagintézményünk nagycsoportos korú gyermekei minden évben részt vesznek néhány napos Erdei Óvodai Programon a Napkori Erdei iskolában.

Cél: Szabad légkör megteremtése a természettel való együttéléshez, közvetlen tapasztalatszerzéshez.

Feladat: Természeti környezetünk közvetlen megismerése, változatos programok és feladatok közben az egészséges életmód szokásainak elmélyítése. Hagyományok felelevenítése a népi életmóddal való ismerkedés során.

HAGYOMÁNYÁPOLÁS - Cél: a közösségformálás, nyitottság a kultúrabefogadás, otthonhoz, a szülőföldhöz, gyökereinkhez való kötődés segítése.

Feladat: Olyan élmények megteremtése melyek az ősi hagyományok a tiszteletét ébresztik fel. Több, szülőkkel és a lakóközösséggel közös program szervezése.

MIHÁLY NAPI VÁSÁR - Cél: Élményszerzés, közösségépítés.

Feladat: Hagyományos őszi betakarítási munkák felelevenítése, változatos tevékenységek, programok biztosítása a gyermekek és szüleik számára.

ADVENTI ÜNNEPKÖR - Óvodánk sajátossága, hogy az óvoda kereteit átlépve bekapcsolódunk, és aktív szervezői vagyunk Oros településrész rendezvénysorozatának.

Cél. Közösségformálás, a szűkebb lakóhelyhez kötődés erősítése. Helyi hagyomány alakítása. Az idős emberek tiszteletének megtanítása.

Feladat: Aktív részvétellel az összetartozás a szeretet fontosságának erősítése.

NEFELEJCS HÉT - Cél: Közösségformálás - Az óvodás gyermekek és szüleik bevonása az óvodai életbe.

Feladat: Érzelmi biztonságot nyújtó légkörben a családok bevonásával. változatos tevékenységi formák biztosítása.

EGÉSZSÉG HÉT - Cél: Az egészségtudatos szemlélet elmélyítése. Az egészséges életvitel igényének megalapozása.

Feladat: a mozgás megszerettetése, a szabadidő hasznos eltöltésére ösztönzés, Egészséges táplálkozás fontossága. A fogápolás fontosságának tudatosítása fogorvosi szűrő vizsgálat keretében.

XV. 7. Orgonasíp Tagintézmény

Az **egészséges életmódra nevelés** területén belül -híven az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjához - **egészségnevelési projektet** működtetünk. Ennek keretén belül már az óvodába lépő gyermekeknek életkori sajátosságait figyelembe véve olyan tevékenységeket, lehetőségeket biztosítunk amelyek hozzájárulnak testi –és mentális egészségük előmozdításához. Szorosan együttműködünk- óvodánk specifikumából fakadóan a Nyíregyházi Járási Egészségfejlesztési Irodával, akik a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó programokat szerveznek. Ezekkel a programokkal közel hozzák a gyermekekhez a fizikai és lelki egészség megőrzéséhez elengedhetetlenül fontos tevékenységeket. Az irodán keresztül a nevelőtestületünk tagjainak is lehetősége van tudásmegújító előadásokon, ágazatközi esetmegbeszéléseken részt venni amelyek segítik a gyermek érdekében megvalósuló nevelő oktató tevékenységünket.

Mindennapjainkba beillesztjük az egészséges táplálkozáshoz szükséges zöldség- gyümölcs napokat. Ezek nem csak a készen érkezett terméseket foglalják magukban, hanem az ezekből készült saláták krémek, csírák, aszalványok közös elkészítését is. Ennek a tevékenységnek cselekedtető, tapasztalatszerző célok mellett a saját és a közösen elvégzett munka, mint érték is célkitűzése. A nyugodt derűs légkör, a lelki egészség fontos alapja. Ezért az óvodába lépés kezdetétől fontos számunkra, hogy a mindennapokban jól érezze magát minden gyermek, minél előbb egy közösség egyenjogú tagja legyen.

Hagyományápolás- Közösség építés:

Előtérbe helyezzük közösségépítő – ismerkedő játékokat, dramatikus szituációkat. Ezek a cselekvések bevonhatók a közvetlen partnerkapcsolatok mielőbbi kialakulásába és megerősítésébe egyaránt. Ezeknek alkalmazásába részt vesznek a gyerek- szülői és nevelői közösségek egyaránt, a kapcsolatok erősödése érdekében. A megvalósult alkalmaink az intézmény programjaihoz, jeles napokhoz kapcsolódó dramatikus tevékenységek, amelyre először csak az alkalmazotti közösség tagjai, a gyermekek bevonásával vesznek részt. Tervezzük szülőkkel közös előadások megrendezését a gyermek- szülői közösség erősödésére.

Szülői igényekre alapozva gyarapítjuk és folyamatosan újragondoljuk intézményi programjainkat. Ennek jegyében ősszel sikeres **Tök- Jó- napokat** szervezünk, és a nevelési év végéhez közeledve **Gyermeknap- Ballagó programokat** rendezünk a családokkal együtt működve.

Az óvodai mindennapos gyermeki fő tevékenységek mellett a természeti- társadalmi **környezet tudatos megővésére, fenntartására nevelés** fontosságát szeretnénk még hangsúlyozni képviselt szemléletmódunkkal. A fenntartható környezet tiszteletére, állapotának megőrzésére, javítására hívjuk fel a figyelmet mindennapi tevékenységünkkel. A gyermekekben olyan látásmódot alakítunk ki, amely mind társaik, mind a felnőttek által létrehozott produktumok tiszteletére megőrzésére buzdít. Legyen szó akár egy társuk által felépített várról vagy a felnőttek környezetszépítő munkájáról egyaránt.

Ezekkel a nézetekkel, a családok igényeit figyelembe véve, a családi nevelés elsődleges nevelő szerepének tiszteletben tartásával közösen kialakítjuk hagyományainkat, honosítunk meg tagintézményi értékeket.

Közösen a családok bevonásával – az intézményi szinten leszabályozottakhoz alkalmazkodva éljük meg jeles napjainkat, ünnepeinket, szervezzük alkalmainkat.

XV.6. Százszorszép Tagintézmény

Tehetséggondozás: 2002-től folyik óvodánkban tehetséggondozás. Tehetségpontnak rögtön a kezdetektől 2011 nyarán regisztráltunk. A 2013/2014-es nevelési évtől Akkreditált Kiváló Tehetségpont, 2019-től pedig immár Háromszorosan Akkreditált Kiváló Tehetségpont vagyunk. A tehetség azonosítás és gondozás területén nagy hangsúlyt fektetünk a megfelelő képzési háttérre. **Céljaink:** A Nemzeti Tehetség Program „minden gyermek tehetséges valamiben” elvének érvényesülése a pedagógusok szemléletében. A kibontakozóban lévő tehetségek felismerése, azonosítása, gondozása, a fejlesztéshez szükséges objektív feltételek biztosítása. A tehetség ígéretes gyermek erősségének, gyengeségének komplex fejlesztése a tehetségműhelyekben valósul meg.

- Érintettek köre: tanköteles korú gyermekek
- Szervezeti keret: mikro csoportos forma
- Térítésmentes szolgáltatás

Tevékenységi forma

- Néphagyomány - Néptánc
- Zenei műhely - Hangolka
- Kézműves műhely – Ügyes kezek
- Mese-dráma - Mesekuckó
- Játékos gyerektorna- Varázslabda
- Logika – Tudorka

A gyermekek fejlődésének nyomon követése: a gyermekek fejlődését óvodapedagógusaink, az óvodába lépéstől az iskolakezddésig nyomon követik. Óvodánkban a gyermekek megismerése a családlátogatás során az anamnézis felvételével kezdődik. Ezt követően méréseinket Nagy Jenőné fejlettségmérő lapján rögzítjük az eredményes tehetségazonosítás céljából, melyet az általunk megfogalmazott tevékenységi sikerkritériumokra készített fejlettségmérő lapokkal egészítettünk ki. Tanköteles korú gyermekek iskolaérettségi vizsgálatához a DIFER mérőeszközt alkalmazzuk. A komplex szemlélet alapján egyéni fejlesztési tervet prevenció, korrekció és/vagy tehetséggondozás területén készítünk. Ezeket a fejlesztéseket a gyermek csoportjában különböző tevékenységekbe ágyazva valósítjuk meg. A szülőt évente kétszer tájékoztatjuk az eredményekről, melyről feljegyzést készítünk.

Só falat alakítottunk ki a Móra Ferenc Általános Iskola Petőfi Sándor Tagintézményének Kállói úti tornatermében, amelyet évek óta használunk. A só gyógyító hatásának köszönhetően a felső légúti betegségek megelőzésére és kezelésére nagyon jó lehetőség adódik a gyermeki tevékenységek megvalósítása közben.

Ovizaru programba is bekapcsolódtunk. A program lényege, hogy a rendőrséggel szorosan összedolgozva, igyekszünk a gyerekek figyelmét felhívni, a lehetséges veszélyekre, valamint a biztonságos közlekedés szabályaira. Rendszeresen részt veszünk az országos Pindur-Pandur közlekedési versenyen „**Biztonságos Óvoda**” cím birtokosai vagyunk

Vöröskeresztes Bázisóvoda vagyunk 2017 óta. Pályázatokon és projekteken veszünk részt közösen a Vöröskereszttel. Karácsony közeledtével évek óta bekapcsolódtunk a „Cipős doboz akció” elnevezésű adománygyűjtő programba, ezzel is segítve a rászoruló családokat.

Erdei óvoda programba 2017 nyarán kapcsolódtunk be. A környezetünk megismerésének egy speciális színtere a természet "lány ölen". Az erdő növény és állatvilágának megismerésére kitűnő lehetőség. Az erdei óvodai programokba nyáron a hátrányos helyzetű nagycsoportosok kapcsolódnak be néhány napra, alapítványunk támogatásával térítésmentesen. Helyszíne a NYÍRERDŐ Zrt Nyíregyházi Erdészeti Erdei Iskolája Sóstóhegy. "Zöld Óvoda" és "Madárbarát óvoda" cím birtokosai vagyunk, melyet szeretnénk is megtartani.

Szüreti hét, Almanapi vásárral: Ez egy egyhetes rendezvény, melynek fő célja, hogy a gyermekek és a szülők figyelmét felhívjuk tájegységünk hagyományainak ápolására, az egészséges életmódra, egészséges táplálkozásra, nevelésre, melynek egyik fontos eleme a betakarítás-szüret és ezen belül az alma fogyasztásának népszerűsítése. Olyan programokat szervezünk, amelyek segítik a szülők és az óvoda közötti kapcsolat erősítését.

Adventi gyertyagyújtás óvodánkban rendhagyó módon történik. Intézményünk előkertjében felállított nagyméretű adventi koszorú gyertyáit a Télapó, a helyi önkormányzati képviselőnk és az SZSZK tagjai gyűjtik meg, a gyermekek és felnőttek közös éneklése mellett.

Százsorszép napok: Óvodánk 2000-től viseli a „Százsorszép” nevet. Ettől az évtől kezdve, már hagyománnyá vált a „Százsorszép napok” megrendezése. Ezeken a napokon változatos programokat szervezünk gyermekeknek és szüleiknek (sportvetélkedő, kirándulás, közös családi főzés, koncert, tűzoltó- mentő-rendőrségi bemutató).

Százsorszép Alapítvány- Jótékonyági Alapítványi bál a Borbányai óvodásokért: Óvodánk alapítványa évtizedek óta sikeresen működik a szülők és a szponzorok támogatásának valamint a sikeres pályázatoknak köszönhetően. A jótékonyági bál az óvoda és a szülők kapcsolatát erősíti és a kitűzött célok óvodásaink érdekeit szolgálják.

Boldog Óvoda Program

A program célja: olyan gyermekek nevelése, akik észreveszik az élet szépségeit, amelyben meghatározó a pozitív énkép alakítása. **A program megvalósítása:** a program elemeit a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve szabadon építjük be nevelő munkánkba. A Boldogságóra program tíz egymásra épülő témából áll, amely témákhoz kapcsolódó meséket, gyermekdalokat, sokszínű feladatokat, relaxációs tevékenységet a pozitív pedagógia és pszichológia módszerével valósítunk meg.

Óvoda-iskola átmenet támogatása: Az óvoda-iskola átmenetet érintő tevékenységünk tovább fejlesztésével segítjük a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeket. Az iskola gyógypedagógusa heti egy alkalommal az óvodai fejlesztést kiegészítve fejlesztő foglalkozásokat tart óvodánkban, azoknak a tanköteleskorú gyermekeknek, akiknek a megfigyelések, mérések eredménye alapján indokolt a részvétel. A tanköteles korú gyermekek egyéni fejlesztésével, egyéni átvezetésével járulunk hozzá az eltérő képességekből adódó hátrányok csökkentéséhez, a tanulói lemorzsolódás megelőzéséhez. Az „Óvoda-iskola átmenet” szakmai munkacsoport létrehozása, működtetése biztosítja a gyermekek zökkenőmentes iskolai beilleszkedésének támogatását.

XV.8. Élet úti Telephely

Óvodánk személyi és tárgyi feltételei:

Óvodánk Oros kertvárosi részében, zöldövezeti területen helyezkedik el.

Két vegyes életkorú csoport működik intézményünkben, melyekben családi légkör, meleg szeretetteljes hangulat a jellemző, ami jelentősen hozzájárul a gyermekek önmagukhoz és életkorukhoz mért legoptimálisabb testi, értelmi, és érzelmi fejlődéséhez.

Csoportszobáink esztétikusak, otthonosak, gazdagon felszereltek. Játszóudvarunk tágas, mindkét csoportnak elegendő helyet biztosít a kinti mozgásos tevékenységekhez. A játékeszközök fából készültek, az előírt biztonsági követelményeknek megfelelnek.

Tevékeny, gazdag óvodai életet teremtünk, amelyben biztosítjuk a gyermekeknek azokat a tanulási helyzeteket, amelyekkel megteremtjük az iskolai tanulási, tanítási folyamatba való átlépés belső feltétel- rendszerét. Gyermekközpontú nevelésünk célja, hogy a gyermekek egyéni ütemben és egyéni módon fejlődjenek, ugyanakkor a közös tapasztalatok, élmények, az együtt megélt események, a közös hagyományok, szokások mentén tudjanak együttműködni és közösséggé kovácsolódni.

Sajátosságainkat a következő programjaink tükrözik:

Ovi zsaru – Biztonságos Óvoda program:

Célja: A nagycsoportos gyermekek számára – életkoruknak és egyéni fejlettségi állapotuknak megfelelő – olyan szociális készségek, képességek kialakítása, amely által képessé válnak a biztonságos közlekedés, járműveken történő utazás alapjainak megismerésére.

Feladata: A fent meghatározott célok elérése érdekében a közlekedési kultúra, illetve magatartás kialakítása, és az ehhez szükséges képességek fejlesztése az életkori- és egyéni sajátosságok figyelembe vétele mellett.

Óvodánkban az alábbi ünnepeket, programokat rendezük meg immár hagyományszerűen:

- Mihály napi vásár	- Kedvenc játék nap
- Szelektív hulladékgyűjtés hete	- Kiszebáb égetés
- Márton nap	- Március 15.
- „Tök- jó” nap	- Húsvét
- Mikulás	- Egészség hét
- Karácsony	- Nefelejcs hét
- Farsang	- Anyák napja
- Mackó nap	- Ballagás

Ezek időtartama alatt figyelembe vesszük óvodásaink eltérő személyiségét, életkori-, egyéni sajátosságait, szükségleteiket, melyek lehetővé teszik, hogy minden gyermek felfedezzen, rácsodálkozzon és tapasztalatot szerezzen a maga ütemében az őket körülvevő világról. Olyan tevékenységek lebonyolítását vettük alapul, melyekben a gyermekek:

1. **Tartalmas, közös tapasztalatot szerezhetnek kortársaikkal** és az intézményben dolgozó felnőttekkel, hiszen az eseményeken minden egyes óvodás gyermek részt vehet. Ezzel pedig biztosítottá válhat a közösségi értékek elsajátítása a differenciált tevékenységek által.
2. Lehetőséget enged az óvodán belül két csoport, az intézmény és a szülők közötti **kapcsolat, együttműködés szorosabbá tételére** egy közös tevékenység kedvéért.
3. Az óvodai miliőben e projektek alkalmával lehetőség van az **ünnepekre való ráhangolódásra, az élmények nyugodt légkörben való megélésére** a szeretett barátokkal, dolgozókkal, szülőkkel.
4. A mai rohanó világunkban a családtagok egymásra fordított **hagyományörző, illetve környezettudatos attitűdjének kialakítására, formálására** ad lehetőséget a gyermekeken keresztül.

XV.9. Koszorú úti Telephely

Óvodánk a Kisteleki-szőlő egyetlen olyan intézménye, mely a nevelő-oktató munka mellett kulturális értékeket is közvetít. Ennek érdekében számos óvodai programot a szülők bevonásával bonyolítunk le, melyhez nagy támogatást nyújt az „Együtt a gyermekekért Alapítvány”

Hagyomány a tanév eleji „Szőlőskerti hetek” programsorozat. Kirándulások, játszóház, táncház, sport délelőtt és szüreti multság keretein belül szólítjuk meg az érdeklődő családokat, egy olyan kapcsolódásra, mely a népi hagyományok felelevenítése mellett pozitív érzelmi töltődést is biztosít.

A „Szülőkkel a színpadon” projekt Óvodánkban már több éves hagyományra tekint vissza. A program segítségével mélyíteni kívánjuk a szülőkben az élő mese fontosságát, közben erősíteni kívánjuk a szülői partnerkapcsolatot.

Az óvoda dolgozói részvételével „Mesevarázs” báb- és drámajátszó kör működik, mely folyamatos lehetőséget biztosított a szülők számára a programba való bekapcsolódásra. Havi rendszerességgel dolgozunk fel egy-egy magyar, vagy külföldi író meséjét. A mesék dramatizálásakor a szülő kipróbálhatja a benne rejlő képességeket, megismerheti a kommunikáció, metakommunikáció eszközeit. Ezeket a tapasztalatokat, élményeket a családban is kamatoztathatja a gyermekeivel való foglalkozása során. Segíteni tud gyermeke iskolai előmenetelében, harmonikus személyiség fejlődésében.

A gyermekvédelem kiemelkedő munkával folyik, mivel nagy a szociokulturális és értékrendbeli eltérés az óvoda és család között. Óvodánkban számos olyan kezdeményezést támogatunk, mely a családok anyagi ráfordítása nélkül is működhet. Szülők nagy része segítségre szorul, és a kialakult bizalom miatt szívesen fordulnak hozzánk. Támogatóinknak köszönhetően segítséget tudunk nyújtani az arra rászoruló családoknak, ruhaneműket, játékokat gyűjtünk. Az érdeklődő szülők számára lehetőséget biztosítunk egyszerűbb játékok elkészítésére. Örömmel fogadták a szülők a játék és könyvkölcsönzést, egyre többször élnek is ezzel a lehetőséggel. Mindazok mellett, hogy egy tartalmasabb együttlétet biztosít a családnak, megtanulnak vigyázni a kölcsönkapott játékokra, könyvekre, s talán értékrendjükben is tudunk némi változást elérni.

A hátrányok enyhítése érdekében kiemelt figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra, a képességekhez igazított differenciálásra. A gyermekek mérése DIFER méréssel történik minden öt évet betöltött gyermeknél. Az eredmények figyelembevételével negyedévente egyéni fejlesztési napló vezetésével differenciált fejlesztést tervezünk. Év végén újabb méréssel visszajelzést kapunk munkánk eredményességéről.

Jól felszerelt óvodánk és a nagy parkosított udvar lehetőséget teremt minden ide járó gyermek személyiségének harmonikus fejlődésére. Egészség megőrzése céljából napi rendszerességgel használjuk a több éve kialakított só-szobát, és a mozgásterápiás szobát.

A sajátos nevelést igénylő, és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek részére biztosítottak a feltételek, és az alacsony csoportlétszám lehetőséget ad a hatékonyabb fejlődésükre.

Legitimációs záradék

- 1.) **Készítette:** Tündérvárosi Keleti Óvoda nevelőtestülete

Dátum: 2020.05.15.

.....
Tibor Cs.
.....
Tündérvárosi Keleti Óvoda
Tündérvárosi Keleti Óvoda
4400 Nyíregyháza, Kőrösi Cs. Sándor u. 12. sz. 1. em.
T: 06-30-911-941
F: 06-30-911-942
E: info@tundervaros.hu
.....
óvodavezető

Ph

- 2.) A Tündérvárosi Keleti Óvoda a módosított pedagógiai programjában foglaltakkal a – 20/212. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) bek. a) pont. – biztosított véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta, és a dokumentumról **szakmai véleményt alkotott** az intézményben működő (valamennyi) szakmai munkaközösség.

Dátum: 2020.05.15.

.....
Gaalné Sepa Erika
.....

szakmai munkaközösség-vezető(k)

- 3.) A Tündérvárosi Keleti Óvoda módosított pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatban az óvoda nevelőmunkát segítő alkalmazottai a **tájékoztatást megkapták**.

Dátum: 2020.05.15.

.....
Bálint Odett
.....

a nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében

- 4.) A Tündérvárosi Keleti Óvoda módosított pedagógiai programjáról a - Nkt. 72. § (5) bek.- biztosított jogok alapján a szülői közösség **a tájékoztatást megkapta**.

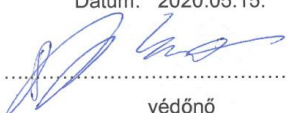
Dátum: 2020.05.15.

.....
Zöldi Orsolya
.....

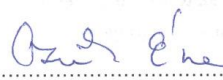
a szülői közösség nevében

- 5.) A Tündérkert Keleti Óvoda módosított pedagógiai programjában megfogalmazott - 20/2012. (VII. 31.) 128. § (8) bek. – **egészségfejlesztési prevenció program kiválasztásához** az intézmény vezetője beszerezte az óvodapszichológus és az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét is.

Dátum: 2020.05.15.

.....
védőnő

.....
óvodapszichológus

- 6.) Az óvoda nevelőtestülete a pedagógiai programot magasabb jogszabályban biztosított jogai alapján, át nem ruházható jogkörében –(Nkt. 26. § (1) bek, és Nkt. 70. § (1)-(2) –döntési hatáskörében 50/2020. (I.) számú határozatával **elfogadta**.

Dátum: Nyíregyháza 2020.05.29.

a nevelőtestület nevében

- 7.) Az óvoda nevelőtestülete által elfogadott módosított pedagógiai programot az óvoda vezetője magasabb jogszabályban (Nkt.26. § (1) meghatározott **döntési hatáskörében** 51 /2020. (I.) határozatszámom **JÓVÁHAGYTA**.

Dátum: Nyíregyháza 2020.05.29.

.....
óvodavezető

